

PLANUL NAȚIONAL DE ADOPTARE A MONEDEI EURO

București
Decembrie 2018

Planul Național de adoptare a monedei euroa fost realizat sub coordonarea doamnei Prim-Ministru Vasilica - Viorica Dăncilă, conform OUG nr.24/2018 privind înființarea, organizarea și funcționarea Comisiei Naționale de fundamentare a Planului Național de adoptare a monedei euro, aprobată prin Legea nr. 249/2018.

Conducerea Comisiei Naționale de fundamentare a Planului Național de adoptare a monedei euro: Vasilica - Viorica Dăncilă (copreședinte); Ioan Aurel Pop (copreședinte); Mugur Isărescu (vicepreședinte); Viorel Ștefan (vicepreședinte).

Coordonatori științifici: Prof. univ. dr. Aura Socol, Acad. Daniel Dăianu, Prof. univ. dr. Ion Ghizdeanu

Secretariat și tehnoredactare (Comisia Națională de Strategie și Prognoză): Bianca Diana Mihăiță; Antonina Sofia Sociu.

Comisia Națională de adoptare a monedei euro

- instituită în baza Ordonanței de Urgență a Guvernului nr.24/2018 privind înființarea, organizarea și funcționarea Comisiei Naționale de fundamentare a Planului Național de adoptare a monedei euro, aprobată prin Legea nr.249/2018, prin Decizia Prim-Ministrului nr. 174/2018 –

1. Vasilica-Viorica Dăncilă - copreședinte	Prim Ministru al Guvernului României
2. Ioan Aurel Pop - copreședinte	Președinte al Academiei Române
3. Mugur Isărescu - vicepreședinte	Guvernator al Băncii Naționale a României
4. Viorel Ștefan - vicepreședinte	Vice-prim Ministru al Guvernului României
5. Daniel Dăianu - coordonator	Membru al Academiei Române
6. Aura Gabriela Socol - coordonator	Prof. Univ. Dr. Academia de Științe Economice, București
7. Ion Ghizdeanu - coordonator	Președintele Comisiei Naționale de Strategie și Prognoză
8. Eugen Orlando Teodorovici	Ministrul Finanțelor Publice
9. Tudorel Andrei	Președintele Institutului Național de Statistică
10. Nicolae Istudor	Rector al Academiei de Științe Economice, București
11. Aurel Iancu	Membru al Consiliului de Programare Economică, Academia Română
12. Leonard Cazan	Membru al Consiliului de Programare Economică
13. Cosmin Marinescu	Consilier Prezidențial
14. Leonard Orban	Consilier Prezidențial

15. Mihaela Onofrei	Rector al Universității Alexandru Ioan Cuza, Iași
16. Marilen Gabriel Pirtea	Rector Universitatea de Vest, Timisoara
17. Leonardo Badea	Președintele Autorității de Supraveghere Financiară
18. Dan Armeanu	Prof. Univ. Dr. Academia de Științe Economice, Vice-Președintele Autorității de Supraveghere Financiară
19. Gabriela Drăgan	Prof. Univ. Dr. Academia de Științe Economice, București, Director General al Institutului European din România
20. Luminița Chivu	Director General al Institutului Național de Cercetări Economice
21. Napoleon Pop	Director științific al Institutului de Economie Mondială
22. Valentin Lazea	Economist Șef al Băncii Naționale a României
23. Simona Poladian	Director al Institutului de Economie Mondială
24. Marius Budăi	Partidul Social Democrat - Președinte al Comisiei pentru Buget, Finanțe și Bănci din cadrul Camerei Deputaților
25. Florin Cîțu	Partidul Național Liberal -
26. Claudiu Năsui	Uniunea Salvați România
27. Radu Cojocaru	Alianța Liberalilor și Democraților
28. Tánczos Barna	Uniunea Democrată Maghiară din România
29. Dorel Constantin Onaca	Mișcarea Populară

30. Iulius Marian Firczak	Grupul Parlamentar al Minorităților Naționale
31. Iacob Baci	Președinte al Confederației Sindicatelor Democratice din România
32. Ruxandra Borta	Reprezentant al Confederației Sindicale Nationale Meridian
33. Cătălina Bonciu	Confederația Națională Sindicală, Cartel ALFA”
34. Ștefan Varfalvi	Uniunea Generală a Industriașilor din România (UGIR)
35. Raul Țalupca	Confederația Națională a Patronatelor din România (CNPR)
36. Horia Braun Erdei	Confederația Patronală "Concordia"
37. Dan Lazăr	Prorector al Universității Babeș Bolyai
38. Laurian Lungu	Managing Partner, Macroanalitica
39. Clara Volintiru	Societatea Academică din România
40. Victoria Stoiciu	Programme Coordinator, Fundația Friedrich Ebert Stiftung România
41. Constantin Boștină	Președinte ASPES (Asociația pentru Prognoze și Studii Economico-Sociale)
42. Bogdan Deleanu	Director Europuls
43. Dan Ocheșelu	Uniunea Națională a Consiliilor Județene din România
44. Constantin Mitache	Asociația Municipiilor din România
45. Emil Drăghici	Asociația Comunelor din România

CUPRINS

1. DEFINIREA OBIECTIVELOR STRATEGICE.....	7
2. DEFINIREA OBIECTIVELOR OPERAȚIONALE.....	9
3. PRINCIPII DE BAZĂ ALE ADOPTĂRII EURO.....	11
4. ETAPE ÎN PROCESUL TEHNIC DE ADOPTARE A EURO DE CĂTRE ROMÂNIA.....	12
5. DOMENII DE ACȚIUNE ȘI ACȚIUNI PREGĂTITOARE ÎN PROCESUL DE ADOPTARE A EURO DE CĂTRE ROMÂNIA.....	13
6. MĂSURI SPECIFICE PENTRU IMPLEMENTAREA PLANULUI NAȚIONAL DE ADERARE LA ZONA EURO	19

1. DEFINIREA OBIECTIVELOR STRATEGICE

Principalele obiective strategice care trebuie îndeplinite până la momentul adoptării monedei euro și la care răspund măsurile cuprinse în Planul de acțiuni sunt următoarele:

Obiectiv 1: Corectarea unor dezechilibre macroeconomice și reducerea decalajului de convergență reală și structurală

Obiectiv 2: Îndeplinirea unor condiții de ordin structural, în principal în următoarele domenii:

- creșterea veniturilor fiscale, care să mărească „spațiul fiscal” și consolidarea finanțelor publice în mod durabil,
- dezvoltarea infrastructurii,
- creșterea gradului de competitivitate a economiei printr-o structură mai bună a producției, de tip high-value added (deci nu prin salarii joase), etc..

Obiectiv 3: Intrarea în MCS II (anti-camera Zonei Euro) pe o perioadă obligatorie de minim doi ani, ceea ce presupune:

- România trebuie să demonstreze că poate să rămână stabilă fără să utilizeze cursul de schimb leu/euro - pe care-l pierde odată cu admiterea în ZE.
- MCS II este o perioadă de testare ex-ante a economiei românești înainte de a face pasul final, o perioadă în care fluctuația leului în raport cu euro va fi limitată. Concret, în MCS II trebuie să reușim să menținem criteriile nominale îndeplinite, să creștem în același timp convergența reală, fără însă să ne folosim de cursul de schimb, pe care va trebui să-l menținem în marja la care ne-am angajat.
- Momentul intrării în MCS II trebuie ales cu maximă atenție, deoarece România odată intrată în această etapă premergătoare cunoaște termenul minim de „testare” (doi ani), nu și termenul maxim, care poate fi prelungit dacă economia dovedește că nu este capabilă să se ajusteze în lipsa cursului de schimb. Dacă o apreciere a leului este permisă, o depreciere a acestuia va fi considerată drept neîndeplinire a criteriului de la Maastricht (privind stabilitatea

cursului de schimb) minim doi ani în interiorul MCS II. În această situație, participarea la MCS II ar putea fi extinsă, iar România va trebui să amâne adoptarea euro cel puțin încă doi ani.

Obiectiv 4: Uniunea Bancară: Intrarea în Uniunea Bancară poate preceda aderarea la Zona Euro (ZE) sau va fi odată cu intrarea în MCS II; acest obiectiv implică efectuarea unui AQR (evaluarea sistemului bancar), în condițiile și la termenele convenite de comun acord cu BCE.

Obiectiv 5: Adoptarea euro.

Până la adoptarea monedei euro sunt necesare analize tehnice de fundamentare a fiecărei etape și întocmite rapoarte periodice de monitorizare a implementării Planului de acțiuni inclusiv pe baza unor indicatori de evaluare a obiectivelor.

2. DEFINIREA OBIECTIVELOR OPERAȚIONALE

În vederea atingerii obiectivelor strategice este necesar a fi îndeplinite obiectivele operaționale:

A. Corectarea dezechilibrelor economice: un deficit bugetar structural în conformitate cu MTO, reprezentând 1% din produsul intern brut, la data intrării în MCS II și creșterea veniturilor fiscale cu cel puțin 3 puncte procentuale din PIB până în 2022-2023:

- Colectarea mult mai bună a veniturilor fiscale, fără majorări sau introduceri de noi taxe, ceea ce ar majora spațiul fiscal și ar ajuta la consolidarea finanțelor publice.
- Combaterea fermă a *rent-seeking*-ului care să elibereze resurse necesare producției de bunuri publice.
- Creșterea eficienței cheltuielilor publice.
- Ținerea deficitelor interne și externe la nivele sustenabile în conformitate cu prevederile guvernantei europene.
- Îmbunătățirea competitivității economice.

B. Dezvoltarea cu deosebire a domeniilor esențiale pentru sustenabilitatea creșterii economice:

- Finanțarea mai bună a educației și a sănătății, care sunt investiții în capital uman.
- Dezvoltarea infrastructurii energetice și interconectarea ei cu rețelele europene.
- Finalizarea lucrărilor de cadastru și refacerea infrastructurii de irigații.
- Dezvoltarea infrastructurii de transport.

C. Politici economice orientate care să faciliteze trecerea la un nou model de creștere economică (și învingerea *capcanei venitului mediu/middle income trap*):

- Sprijinirea activităților ce pot avea randamente de scară crescătoare.
- Sprijinirea activităților generatoare de externalități pozitive (de exemplu, cercetarea- dezvoltarea, sectorul IT, eficiența energetică).
- Promovarea de poli de dezvoltare;

- Taxarea activităților care conduc la externalități negative (de exemplu, activitățile poluante).
- Crearea mecanismelor de stimulare și de implementare a inovațiilor (brevete).

D. Absorbția fondurilor europene trebuie să fie cât mai bună, cantitativ și calitativ. Astfel, România își poate construi infrastructurile fizice și virtuale de care are acută nevoie, poate dezvolta avantaje competitive cu ajutorul fondurilor europene. Trebuie avute însă în vedere condiționalitățile noului CFM (2020-2027).

E. Valorificarea mai bună a mecanismului investițiilor străine directe (ISD) ca pârghie importantă pentru transferul de tehnologie, moduri de producție, inovații între țările dezvoltate și cele mai sărace din UE.

F. Dezvoltarea Bursei de Valori București și trecerea ei de la stadiul de piață de frontieră la cel de piață emergentă, având ca rezultat multiplicarea surselor de finanțare pentru economie.

G. O politică demografică care să stimuleze natalitatea.

H. Reținerea lucrătorilor calificați prin: extinderea de parcuri tehnologice și de parcuri industriale; stimularea înființării de parteneriate învățământ-cercetare-incubatoare de afaceri; stimulente și scheme de ajutor de stat pentru firmele din domeniile prioritare. România este puternic afectată negativ de migrația forței de muncă cu o calificare superioară.

I. O politică de atragere de forță de muncă calificată (de imigrație) având în vedere evoluții demografice interne

J. Încurajarea lucrului după împlinirea vârstei de pensionare pentru persoanele dornice și apte să muncească în continuare

K. Creșterea ponderii comerțului intra-industrial, ceea ce va genera o simetrie mai ridicată a șocurilor în condițiile adoptării monedei unice; corelația ciclurilor de afaceri va fi mai ridicată, reducând neajunsurile politicii monetare comune. În plus, dezvoltarea sectorului serviciilor va contribui la o convergență structurală mai ridicată.

L. România trebuie să participe activ la discuțiile privind noua guvernare a UEM. Această participare depinde de înțelegerea problemelor cu care se confruntă UE și ZE și de capacitatea de a formula puncte de vedere relevante. România trebuie să se implice în regândirea modelului de funcționare a Pieței Unice, care trebuie să lucreze în favoarea a cât mai multor cetățeni. Fără procese economice inclusive, care să fie definite, între altele, de echitate (fairness), transparență, coeziunea socială va suferi tot mai mult și vor câștiga aderență curente politice extremiste.

3. PRINCIPII DE BAZĂ ALE ADOPTĂRII EURO

În concordanță cu experiența internațională și cerințele europene, cele mai importante principii de bază sunt următoarele:

1. Principiul Continuității Contractelor și a aplicării Instrumentelor Financiare

2. Principiul conversiei monedei naționale la moneda Euro:

- Pregătirea unităților economice
- Reguli privind rotunjirea și decizii cu privire la baterea monedelor de 1 și 2 eurocenți, mod de punere în circulație a bancnotelor de valoare mare și evitarea creșterii prețurilor și a percepției privind inflația, monitorizarea și verificarea conversiei corecte a leului la euro
- Reguli privind plata restului în euro
- Reguli privind Siguranța și Protecția Consumatorului: măsuri pentru a preveni abuzurile care pot apărea în conversia de prețuri, salarii, pensii, prestații sociale etc.
- Reguli privind sursa de acoperire a costurilor introducerii euro
- Reguli privind eficiența și responsabilitatea minimizării costurilor - Cine suportă costurile trecerii la moneda euro. Costurile tuturor măsurilor adoptate de stat trebuie cuantificate

3. Principiul accesibilității – document adresat publicului larg, limbaj accesibil

4. ETAPE ÎN PROCESUL TEHNIC DE ADOPTARE A EURO DE CĂTRE ROMÂNIA

Etape în procesul de adoptare a EURO	
Etapa I	Pregătirea pentru intrarea în MCS II
Etapa II	Intrarea în MCS II a leului
	Rapoarte de convergență
	Determinarea cursului de schimb la care se va face conversia
	Decizia de abrogare a derogării din partea Consiliului
Etapa III	Asigurarea unei cantități adecvate de monede și bancnote EURO
	Furnizarea anticipată de bancnote și monede EURO către bănci
	Furnizarea anticipată secundară de bancnote și monede EURO către băncile comerciale
	Punerea în circulație a monedelor
	Ajustarea sistemelor IT și a dispozitivelor (POS, ATM)
Etapa IV	Afișarea dublă obligatorie a prețurilor (LEI și EURO)
Etapa V	Adoptarea EURO
	Perioadă de circulație dublă a monedelor
	Schimburi valutare realizate de instituțiile de credit
	Schimburi valutare realizate de Banca Națională
	Afișarea dublă voluntară a prețurilor

5. DOMENII DE ACȚIUNE ȘI ACȚIUNI PREGĂTITOARE ÎN PROCESUL DE ADOPTARE A EURO DE CĂTRE ROMÂNIA

Deși acțiunile propuse sunt complexe și interdependente se propune o restructurare a acestora, pe baza experienței internaționale, pe următoarele domenii de acțiune:

- D1** Politica monetară, conversia monedei naționale și politica financiară
- D2** Finanțe publice, Administrație publică
- D3** Armonizarea statistică și IT
- D4** Sector nefinanciar, mediu de afaceri
- D5** Piața muncii, educație și sănătate
- D6** Protecția consumatorului
- D7** Schimbări legislative
- D8** Strategia de comunicare și de informare a publicului

	Acțiuni pregătitoare D1
Politica monetară, conversia monedei naționale și politica financiară	Politica Monetară și Politica Macroprudențială care să favorizeze stabilitatea prețurilor și stabilitate financiară, controlul dezechilibrelor externe
	Aducerea inflației, de o manieră sustenabilă, la niveluri apropiate cu cele din zona euro și ancorarea de durată a așteptărilor inflaționiste la niveluri adecvate pentru intrarea în MCS II și zona euro
	Analiza experiențelor altor state din zona euro în domeniul pregătirii sectorului financiar pentru adoptarea EURO, a politicii monetare, a conversiei numerarului
	Analiza politicilor monetare și financiare adecvate ce pot maximiza beneficiile și oportunitățile asociate cu statutul de țară membră a zonei euro
	Analize financiare cu privire la nivelul RMO (armonizare cu prevederile BCE), managementul lichidității
	Analiza volatilității cursului de schimb și a ratei de echilibru în perspectiva intrării în MCS II
	Evaluarea stabilității sectorului financiar în contextul includerii monedei naționale în MCS II
	Evaluarea stadiului de pregătire a sectorului pentru adoptarea EURO
	Elaborarea regulilor pentru definirea și localizarea spațiilor pentru stocarea, procesarea și transportul în condițiile managementului paralel al cash-ului leu-euro
	Stabilirea condițiilor interne pentru frontloading și sub frontloading definite de reglementările BCE și CE
Determinarea domeniilor care necesită modificări pentru a adapta companiile la cerințele BCE	

	Determinarea domeniilor care necesită modificări pentru a asigura conformarea bazei de date statistice cu cerințele BCE (CIS2)
	Pregătirea planului logistic pentru retragerea bancnotelor și monedelor în LEI din circulație
	Pregătirea planului logistic pentru obținerea bancnotelor și monedelor EURO și distribuirea lor în România
	Decizia cu privire la tipărirea internă sau externă
Finanțe publice, Administrație publică	Acțiuni pregătitoare D2, D3
	Consolidarea bugetară (a finanțelor publice) prin reducerea deficitului bugetar structural și creșterea spațiului fiscal (creștere de venituri fiscale)
	Utilizarea contraciclică a politicii fiscale, drept instrument principal (alături de politica veniturilor și cea macroprudențială) de stabilizare
	O politică fiscală ce poate maximiza beneficiile și oportunitățile asociate cu statutul de țară membră a zonei euro
	Evaluarea proceselor implementate în instituțiile administrației publice corelate cu implementarea sau observarea fluxurilor de numerar
	Analiza bazelor de date ce necesită conversie monetară
Pregătirea liniilor generale pentru autoritățile administrației publice privind pregătirile practice pentru adoptarea EURO	

Armonizarea statistică și IT	Trecerea în revistă a sistemelor IT afectate de trecerea la euro, inclusiv sfera sectorului public
	Armonizarea procedurilor de gestionare a datelor statistice
	Dezvoltarea și diseminarea informațiilor statistice
	Publicarea informațiilor statistice în euro după adoptarea monedei unice
	Convertirea seriilor istorice de date exprimate în lei pentru publicarea în euro
	Pregătirea și colectarea de date statistice

Sector nefinanciar, mediu de afaceri	Acțiuni pregătitoare D4,D5
	Analiza consecințelor adoptării EURO pentru activitatea companiilor nefinanciare și competitivității acestora
	Sondarea opiniei antreprenorilor privind adoptarea EURO, inclusiv identificarea stadiului cunoașterii, fricilor, dubiilor și orizontul de timp anticipat pentru a face ajustările necesare
	Pregătirea mediului de afaceri pentru competitivitatea non-pret.
	Pregătirea liniilor generale pentru companiile nefinanciare privind pregătirile practice pentru adoptarea EURO

	Elaborarea informării companiilor privind introducerea EURO în domenii precum contabilitate, servicii juridice, afișarea duală a prețurilor, sisteme IT și nevoia de a evalua cantitatea dorită de bancnote și monede EURO din partea companiilor
Piața muncii, educație și sănătate	Analiza experiențelor altor state din zona euro în domeniul pieței muncii, educației și sănătății
	Elaborarea măsurilor și liniilor generale în aceste domenii privind pregătirile practice pentru adoptarea EURO
Protecția consumatorului	Acțiuni pregătitoare D6, D7, D8
	Elaborarea măsurilor pentru reducerea îngrijorărilor cu privire la adoptarea EURO
	Elaborarea principiilor pentru afișarea duală a prețurilor (LEI și EURO)
	Analiza reglementărilor care vor trebui amendate pentru adoptarea EURO
Strategia de comunicare și de informare publică	Analiza experiențelor altor state din zona euro în domeniul campaniilor de informare cu privire la adoptarea monedei EURO
	Pregătirea calendarului de lucru cu privire la opinia publică
	Elaborarea strategiei naționale de comunicare pentru procesul de adoptare a EURO în România
	Coordonarea sondajelor de opinie privind necesitățile informaționale în diferite grupuri de interese

	Definirea principalelor mesaje de comunicare și a canalelor de comunicare
	Mesaje privind costurile și beneficiile (TS și TL)
Schimbări legislative	Analize ale experiențelor altor state din zona euro în privința modificărilor legislative necesare
	Analiza reglementărilor care vor trebui amendate pentru adoptarea EURO

6. MĂSURI SPECIFICE PENTRU IMPLEMENTAREA PLANULUI NAȚIONAL DE ADERARE LA ZONA EURO

Capitolul 1. Acțiuni privind politica monetară, politica financiară, finanțe publice, administrație publică (D1 și D2)

Nr crt	Măsuri propuse din perspectiva adoptării euro	Motivație (viziune)	Perioada necesară pentru implementare (an, înainte de MCS II, înainte de adoptarea monedei euro	Instituții implicate/ responsabile
A. Măsuri macroeconomice				
A1	Îndeplinirea sustenabilă a criteriului de convergență nominală privind inflația măsurată prin IAPC	BNR va urmări o conduită a politicii monetare care să permită intrarea în MCS II. Având în vedere mulțiplicii determinanți ai inflației, Guvernul va promova măsuri care să asigure sustenabilitatea finanțelor publice și a echilibrelor externe, procese de natură să favorizeze menținerea inflației în intervalul țintit de BNR.	Înainte de MCS II	MMPS, MFP, ANRE, BNR
A2	Îndeplinirea sustenabilă a criteriului de convergență nominală privind deficitul bugetar	Având în vedere necesitatea respectării MTO, precum și necesitatea constituirii unui buffer bugetar – fiscal pentru perioadele de criză, Guvernul va lua măsuri privind: <ul style="list-style-type: none"> – creșterea veniturilor bugetare printr-o mai bună colectare a veniturilor, inclusiv prin informatizarea ANAF – îmbunătățirea structurală a sistemului de taxe și impozite 	Înainte de MCS II	MFP
A3	Îndeplinirea criteriilor de convergență nominală privind randamentele titlurilor de stat, a stabilității cursului de schimb și a datoriei publice	Îndeplinirea consecventă a măsurilor de la pct. 1 și 2 de mai sus garantează îndeplinirea acestor trei criterii		

		<ul style="list-style-type: none"> configurarea unei strategii pe termen mediu și lung privind datoria publică 		
A4	Intrarea în Mecanismul Unic de Supraveghere concomitent cu intrarea în MCS II.	<p>Intrarea în MUS presupune o serie de măsuri preliminare întreprinse de BNR în colaborare cu Guvernul:</p> <ul style="list-style-type: none"> – modificarea cadrului legislativ relevant – trimiterea la BCE a solicitării de intrare în mecanismul de cooperare strânsă – derularea exercițiului de evaluare cuprinzătoare a instituțiilor de credit, în condițiile și la termenele convenite de comun acord cu BCE; 	<p>2019 2019 2020 - 2021</p>	BNR, instituții guvernamentale implicate
A5	Implementarea unor politici macroprudențiale care să reducă vulnerabilitățile din sectorul real și din sectorul financiar al economiei.	<p>Pentru a avea o economie funcțional compatibilă cu zona euro, este necesară implementarea disciplinei de plată în economie. În acest sens, se vor întreprinde următoarele:</p> <ul style="list-style-type: none"> – modificarea Legii 31/1990, cu prevederi care să instituie obligativitatea ANAF de a verifica îndeplinirea de către firme a nivelului minim de capitalizare și interzicerea pentru firmele care nu îndeplinesc acest nivel, a împrumuturilor intra-firmă și a distribuirii de dividende, până la momentul atingerii pragului legal de capital – completarea Legii 85/2014 privind insolvența, în sensul celor semnalate de Comitetul National pentru Supraveghere Macroprudențială 	2019	MFP, CNSM
A6	Îmbunătățirea funcționării Bursei de Valori București și trecerea ei de la stadiul de piață de frontieră la stadiul de piață emergentă	<p>Având în vedere dimensiunea redusă a pieței de capital, Guvernul va promova:</p> <ul style="list-style-type: none"> – listare de noi companii; stimularea pieței obligațiunilor 	2019	Instituții guvernamentale implicate, ASF

B.	Sistemul financiar bancar			
B1	<p>Intrarea în Uniunea Bancară prin mecanismul de cooperare strânsă:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ adoptarea unei decizii la nivel politic privind aderarea României la Uniunea Bancară prin mecanismul de cooperare strânsă, anterior aderării la zona euro ○ stabilirea unei date preconizate pentru intrarea în mecanismul de cooperare strânsă ○ elaborarea propunerii de proiect de modificare a cadrului legislativ național relevant, prin care să se acorde puterea decizională către BCE în ceea ce privește entitățile care vor intra sub supravegherea directă a acesteia (conform Regulamentului UE Nr 1024/2013) ○ trimiterea oficială către BCE a solicitării de intrare în mecanismul de cooperare strânsă ○ derularea exercițiului de evaluare cuprinzătoare a instituțiilor de credit din România în condițiile și la termenele convenite de comun acord cu BCE 	<p>Aderarea la Uniunea Bancară nu reprezintă, conform legislației europene, o pre-condiție necesară pentru aderarea la zona euro, ci are loc automat, în momentul în care un stat devine membru al zonei euro. Totuși, în mod practic, s-a demonstrat că aderarea prin mecanismul de cooperare strânsă, anterior intrării în zona euro, poate fi solicitată de către BCE ca un pas premergător aderării la mecanismul MCS II, așa cum a fost cazul recent al Bulgariei.</p> <p>În cazul României, cel mai probabil instituția europeană abilitată va prelua sub supraveghere directă trei societăți bancare de importanță sistemică. Evaluarea cuprinzătoare efectuată de BCE s-ar derula numai asupra acestor instituții. Totuși, pentru a avea o imagine de ansamblu corectă și comparabilă asupra sănătății băncilor care vor rămâne în sarcina exclusivă de supraveghere microprudențială a BNR, propunem extinderea eșantionului de bănci supuse evaluării cuprinzătoare, astfel încât să includă toate băncile de importanță sistemică la nivelul sectorului bancar românesc (conform metodologiei ABE), precum și toate băncile cu capital majoritar de stat.</p>	Înainte de MCS II	<p>Parlament</p> <p>BNR și instituții guvernamentale implicate</p>
B2	Menținerea capacității sectorului bancar de a face față unor evoluții nefavorabile de o intensitate		Înainte de MCS II	Parlament

	<p>moderat-ridicată, prin:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ evitarea inițiativelor legislative care afectează continuarea procesului de curățare a bilanțurilor instituțiilor de credit (pentru îndeplinirea recomandării BCE 2); ○ evitarea măsurilor care ar conduce la o dezvoltare nesustenabilă a sectorului bancar; ○ capitalizarea adecvată a băncilor de stat, concomitent cu listarea lor la Bursa de Valori București, alături de intrarea în acționariat a investitorilor instituționali internaționali (BERD, IFC etc.); scopul acestor măsuri este de a îmbunătăți transparența și guvernanta corporativă a băncilor de stat; ○ capitalizarea instituțiilor de credit care ar prezenta deficite de capital în urma exercițiului de evaluare cuprinzătoare derulat împreună cu Banca Centrală Europeană (BNR va solicita acționarilor instituțiilor de credit menținerea adecvată a capitalizării respectivelor bănci); ○ asigurarea îndeplinirii cerințelor de lichiditate aferente indicatorilor LCR (<i>liquidity coverage ratio</i>) și NSFR (<i>net stable funding ratio</i>) pe total și principalele monede (RON și EUR). 			<p>Parlament</p> <p>Guvern</p> <p>BNR</p> <p>BNR, Guvern, ASF</p>
B3	Elaborarea Strategiei de dezvoltare a intermedierei financiare autohtone 2019 - 2025	În ultimul deceniu, sectorul bancar a devenit tot mai mic (fiind pe ultimul loc în UE ca pondere a	Înainte de MCS II	BNR

		<p>intermedierii raportate la PIB), cu rol modest în susținerea creșterii economice și finanțând cu precădere sectorul guvernamental și sectorul populației. Incluziunea financiară are la rândul său spațiu de ameliorare. În perioada menționată, ne așteptăm la schimbări semnificative în sectorul bancar românesc urmare: aderării la Uniunea Bancară, consecințelor procesului de re-reglementare pe plan internațional, consolidării prezenței <i>fintech</i>-urilor, majorării riscurilor cibernetice, eficienței operaționale mai scăzute în rândul anumitor categorii de instituții de credit etc. Sunt provocări pe care băncile ar putea avea dificultăți în a le gestiona, așa cum rezultă și din răspunsurile la chestionarele trimise periodic conducătorilor de bănci din România însărcinați cu gestionarea riscurilor. În consecință, o strategie de dezvoltare a sectorului bancar ar avea ca scop să ofere o orientare pentru a face față acestor provocări și de a stimula creșterea gradului de intermediere și de incluziune financiară, acoperind și domeniile rezoluției bancare, reglementării și supravegherii prudențiale sau infrastructurii sistemelor de plăți.</p>		
B4	Oportunitatea întăririi cadrului instituțional în ceea ce privește protecția consumatorului de produse și	România este singura țară din Uniunea Europeană în care banca centrală are atribuții privind supravegherea microprudențială a instituțiilor de	Înainte de MCS II	Parlament

	servicii bancare.	<p>credit, fără a avea însă și prerogative referitoare la protecția consumatorului de produse și servicii bancare. Modelul instituțional întâlnit în statele membre este ca atunci când o autoritate are atribuții în domeniul supravegherii instituțiilor de credit să exerciteși competențe în domeniul protecției consumatorului (în mod exclusiv sau împreună cu alte autorități naționale).</p> <p>Pe plan european, problematica protecției consumatorului de servicii financiare devine tot mai sofisticată, în strânsă legătură cu creșterea gradului de complexitate a produselor oferite de către intermediarii financiari (ex. propunerea de directivă privind administratorii de credite, cumpărătorii de credite și recuperarea garanțiilor reale). Creșterea gradului de informare și de protecție a consumatorilor este importantă pentru stabilitatea financiară, iar pentru asigurarea coerenței și sinergiei în domeniul politicilor financiare este necesară o abordare unitară a aspectelor care vizează intermedierea financiară.</p> <p>În ultimul an, BNR a făcut un prim pas în domeniul protecției consumatorilor, prin implicarea sa în asigurarea securității serviciilor de plată (<i>Directiva 2015/2366 privind serviciile de plată</i>). Până în prezent, BNR și-a asumat aspecte legate de protecția investitorilor în instrumente financiare ale</p>		
--	-------------------	---	--	--

		<p>pieței monetare și valutare (<i>Legea 126/2018 privind piețele de instrumente financiare</i>, ce transpune MIFID II). De asemenea, prin urmărirea respectării plafoanelor tarifare stabilite de regulament (<i>Propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (CE) nr. 924/2009 privind anumite tarife pentru plățile transfrontaliere în Uniune și taxele de conversie monetară</i>), BNR și-ar putea asuma aspectele de protecție a consumatorilor de servicii de plată.</p>		
B5	<p>Alte măsuri privind sectorul bancar (conform recomandărilor din Raportul de convergență al BCE):</p> <p>Îndeplinirea măsurilor prevăzute în ”Basel Core Principles for Effective Banking Supervision” din cadrul <i>Programului de evaluare a sectorului financiar din România</i> realizat în perioada 2017-2018 de către Fondul Monetar Internațional și Banca Mondială (FSAP 2018).</p> <p>Îndeplinirea măsurilor din FSAP 2018 privind supravegherea sectorială</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ asigurarea consistenței și obiectivității procesului de evaluare SREP (<i>Supervisory Review and Evaluation Process</i>) ○ îmbunătățirea instrumentelor de supraveghere 	<p>Propunerile iau în considerare și recomandările specifice sectorului bancar formulate în Raportul de convergență al Băncii Centrale Europene (BCE), în Raportul de convergență al Comisiei Europene (CE), în angajamentele anterioare cu BCE și CE asumate de România, dar încă neîndeplinite, precum și măsurile asumate de Bulgaria pentru trecerea la euro.</p> <p>Recomandările din Raportul Băncii Centrale Europene aferente sectorului bancar sunt:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ implementarea recomandărilor instituțiilor relevante la nivel european și internațional. În acest context, propunerile noastre au în vedere (i) angajamentele asumate de autorități în cadrul ultimului acord încheiat 		<p>BNR, ASF si instituții guvernamentale implicate</p>

<p>prin incorporarea unor abordări proactive (de ex. instrumente de testare la stres de tip <i>bottom-up</i>) și a unor evaluări tematice</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ întărirea guvernantei corporative (numărul de membri independenți din consiliile de administrație, periodicitatea schimburilor între BNR și membrii consiliilor) ○ revizuirea și amendarea regulamentelor care nu sunt guvernate de armonizare în UE (de ex. tranzacțiile cu părți terțe) într-o manieră mai prudentă ○ adoptarea Principiilor pentru Infrastructurile Pieței Financiare (PFMI) și formalizarea și întărirea cooperării între BNR și ASF în supravegherea Depozitarului Central al BVB ○ investiții în personal înalt calificat în domeniul IT, în special în aria rezilienței cibernetice, și implementarea unei metodologii formale de management al proiectelor ○ adresarea lacunelor din cadrul de prevenție AML/CFT (<i>Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism</i>), inclusiv în ceea ce privește persoanele expuse politic (PEP) și transparența entităților; evaluarea și eliminarea riscurilor din acest domeniu <p>Îndeplinirea măsurilor din FSAP 2018 privind</p>	<p>cu FMI și CE (din perioada 2013-2015), dar care nu au fost încă îndeplinite, (ii) recomandările conținute în <i>Programul de evaluare a sectorului financiar din România</i>(FSAP) realizat în perioada 2017-2018 de către Fondul Monetar Internațional și Banca Mondială și (iii) includerea unora dintre măsurile asumate de către Bulgaria în contextul demersurilor pentru aderarea la zona euro, respectiv a celor solicitate acesteia de către BCE și CE;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ continuarea procesului de curățare a bilanțurilor instituțiilor de credit; ✓ susținerea revenirii creditării în special către sectorul companiilor nefinanciare. 		
--	--	--	--

<p>administrarea crizelor și rezoluție bancară:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ pregătirea unui exercițiu de simulare inter-instituțional care să includă BNR, ASF, Ministerul Finanțelor Publice și Fondul de Garantare al Depozitelor Bancare (instituții responsabile:cele menționate); ○ introducerea unei exceptări de la legea achizițiilor publice pentru scopurile rezoluției bancare; ○ includerea ofițerilor MFP cu atribuții în rezoluția bancară sub prevederile protecției legale personale; ○ asigurarea faptului că interesele României sunt adresate în cadrul planurilor de redresare și rezoluție în cazul subsidiarelor românești ale băncilor cu capital străin; ○ diversificarea politicii investiționale a FGDB și stabilirea procedurilor operaționale cu BNR care să permită FGDB să aibă conturi la BNR și să încheie tranzacții <i>repo</i>; ○ finalizarea și implementarea unei scheme de asistență privind lichiditatea de urgență (<i>Emergency Liquidity Assistance</i>) și a prevederilor privind asistența lichidității în valută; <p>Conformarea cadrului de rezoluție bancară la schimbările aduse de intrarea în Uniunea Bancară</p>			
--	--	--	--

	(ex: amendarea legislației naționale relevante în materie, schimbarea modalității de desfășurare a unora dintre activitățile aferente rezoluției bancare, operarea transferului contribuțiilor colectate la fondul de rezoluție bancară etc.)			
C.	Sănătatea financiară a sectorului companii nefinanciare (măsuri propuse și pentru a contribui la îndeplinirea recomandărilor din Raportul de convergență al BCE)			
C1	<p>Completarea <i>Legii 31/1990 privind societățile comerciale</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ modificarea art. 153 prin stipularea explicită ca ANAF să fie persoana interesată care să acționeze din partea statului în vederea scăderii semnificative a numărului companiilor din economie având capital sub pragul minim reglementat; ○ preluarea completă a prevederilor Directiva UE 2017/113 privind condiționarea realizării distribuțiilor de dividende către acționari de îndeplinirea condițiilor privind activul net; ○ modificarea art. 210 alin (2) pentru (i) permiterea mai facilă a conversiei datoriilor de la acționari/asociați în acțiuni; (ii) cerințe privind majorarea capitalului social subscris prin conversia datoriilor de la acționari dacă activul net este sub valoarea minimă prevăzută de lege; (iii) interzicerea finanțării prin intermediul datoriilor de la acționari/ asociați a firmelor care au capitaluri sub limita reglementată; ○ firmele care timp de 3 ani consecutivi 	<p>Aceste măsuri vor ameliora sănătatea financiară a firmelor din România, contribuind la dezvoltarea sustenabilă a economiei în condițiile respectării disciplinei la plată, cu efecte favorabile și asupra sectorului bancar</p>	Înainte de MCS II	Parlament

	<p>înregistrează cifră de afaceri nulă și capitaluri proprii sub pragul minim reglementat să fie radiate automat.</p> <p>Ministerul Finanțelor Publice urmează a efectua o analiză cu privire la impactul bugetar al propunerilor de modificare a Legii nr. 31/1990.</p>			
C2	Informatizarea ANAF	Informatizarea ANAF ar avea în vedere creșterea disciplinei la plată și conformării în domeniul executării obligațiilor de plată	Înainte de MCS II	MFP, ANAF
C3	<p>Completarea <i>Legii nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență</i> pentru corectarea deficiențelor identificate în nota CNSM care a stat la baza <i>Recomandării CNSM nr. R/2/2018 referitoare la implementarea unor măsuri privind sănătatea financiară a companiilor.</i></p>		Înainte de MCS II	Guvern și Parlament
	<p>Elaborarea unei politici de dezvoltare a țesutului industrial al României, cu legături pe lanțurile de producție, pe principii transparente, în scopul recâștigării pieței interne și creșterii pe piețele externe pe baza competitivității, ar contribui de asemenea la susținerea revenirii creditării în special către sectorul companiilor nefinanciare (ce este o recomandare conținută în Raportul de convergență al BCE).</p>		Înainte de MCS II	

D. Politici macroprudențiale				
D1	<p>Modificarea <i>Legii nr. 12/2017 privind supravegherea macroprudențială a sistemului financiar național</i>, prin:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ acordarea Băncii Naționale a României a rolului de autoritate desemnată pentru implementarea instrumentelor macroprudențiale prevăzute în CRD IV și CRR, prin modificarea în consecință a art. 3, alin. (2) literele b) și c) și alin. (3) din <i>Legea nr. 12/2017 privind supravegherea macroprudențială a sistemului financiar național</i>, pentru asigurarea unui proces rapid și eficient de implementare a măsurilor de politică macroprudențială aplicabile instituțiilor de credit (inclusiv amortizoarele de capital); ○ identificarea de noi soluții pentru creșterea eficienței în implementarea politicii macroprudențiale și evitarea inacțiunii. 	<p>În contextul aderării la zona euro, politica macroprudențială va câștiga în importanță, fiind un element de contrabalansare parțială a pierderii flexibilității conferite în prezent de politica monetară și cea de curs de schimb, în urma aderării la zona euro. Având în vedere: (i) rolul politicii macroprudențiale în asigurarea stabilității sistemului financiar, dar și în controlul fluxurilor de capital, (ii) rolul preponderent al sectorului bancar în cadrul sistemului financiar din România și (iii) experiența de până în prezent privind funcționarea Comitetului Național pentru Supravegherea Macroprudențială (CNSM), este necesară identificarea de soluții pentru creșterea eficienței politicii macroprudențiale.</p>	Înainte de MCS II	Parlament
D2	<p>Îndeplinirea recomandărilor privind politica macroprudențială din raportul misiunii FSAP, realizat de FMI în cursul anului 2018 (pentru îndeplinirea recomandării din Raportul de</p>		Înainte de MCS II	BNR și instituții guvernamentale implicate

	<p>convergență al BCE):</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ aplicarea unei limite privind gradul maxim de îndatorare a populației. ○ asigurarea alinierii cerințelor de provizionare pentru sectorul IFN cu aplicarea standardelor IFRS9 din sectorul bancar, pentru a evita arbitrajul de reglementare ○ implementarea unui indicator de acoperire a necesarului de lichiditate (LCR) diferențiat în funcție de valută pentru valutele semnificative ○ recalibrarea programului Prima Casă pentru diminuarea riscurilor din sectorul imobiliar și pentru a susține eficiența limitelor privind indicatorul LTV ○ utilizarea amortizorului de capital pentru riscul sistemic pentru reducerea riscurilor ce provin din expunerea sectorului bancar pe sectorul guvernamental 			
Sistem financiar nebancar				
E.	Acțiuni privind piața de capital			
E1	Continuarea măsurilor pentru dezvoltarea pieței bursiere și în vederea îndeplinirii criteriilor pentru dobândirea statutului de piața de capital emergentă:	Piața bursieră din România are o capitalizare redusă raportată la PIB prin comparație cu alte piețe europene sau din vecinătate, precum și o lichiditate scăzută a tranzacțiilor. De aceea, contribuția sa la	2019-2020	ASF

	<p>a) Alinierea deplină a practicilor de piață la cerințele calitative ale MSCI și FTSE privind accesul investitorilor pe piața de capital și transparența;</p> <p>b) Revizuirea sistemului de impozitare a câștigului din transferul titlurilor de valoare tranzacționate pe piața reglementată;</p> <p>c) Susținerea demersurilor de înființare a unei contrapărți centrale locale prin:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Participare la realizarea studiului de fezabilitate; ii. Recalibrarea taxelor și tarifelor aplicabile tranzacțiilor decontate prin CCP; iii. Emiterea reglementarilor ASF necesare privind activitatea CCP; <p>d) Clarificări legislative privind impozitarea referitor la împrumuturile de valori mobiliare și mecanismele de gestionare a garanțiilor (SLB);</p> <p>e) Soluționarea situației secțiunii I a Depozitarului Central (aproape 9 milioane de conturi latente);</p>	<p>finanțarea economiei este foarte redusă, atât în comparație cu sistemul bancar local, cât și cu situația întâlnită în alte țări europene.</p> <p>În vederea îmbunătățirii accesului la finanțare pentru companiile locale este necesară dezvoltarea bursei, atât prin prisma creșterii capitalizării și lichidității bursei cât și prin prisma diversificării gamei de produse tranzacționate.</p> <p>Din această perspectivă, este foarte importantă atingerea obiectivului de dobândire a statului de piață de capital emergentă acordat de agențiile internaționale de rating FTSE și MSCI. Unul dintre scopurile pentru care piața de capital din România are nevoie să obțină acest statut este diversificarea bazei investitorilor.</p> <p>ASF a întreprins reforme instituționale și de reglementare cuprinzătoare, simplificând și modernizând cadrul de reglementare, armonizându-l cu standardele piețelor de capital dezvoltate din UE și îmbunătățind angajamentul și comunicarea cu piața. Astfel, cele mai multe dintre criteriile calitative sunt în prezent îndeplinite, dar este necesară continuarea demersurilor până la alinierea completă față de cerințele MSCI și FTSE.</p> <p>Inițiativele de creștere a lichidității - o provocare rămasă pentru piața locală de capital - și introducerea de noi produse sunt în desfășurare și vor necesita soluții la nivel de piață. Relansarea pieței instrumentelor derivate va necesita acorduri cu o contraparte centrală (CCP).</p>	<p>Înainte de MCS II</p> <p>2019-2020</p> <p>Înainte de MCS II</p>	<p>ASF și MFP</p> <p>ASF și Grupul BVB</p> <p>ASF, MFP, Parlament</p> <p>ASF, Grupul BVB</p>
--	--	--	--	--

		<p>Dezvoltarea împrumuturilor de titluri de valoare (SLB) ar putea contribui semnificativ la creșterea lichidității bursei, dar necesită clarificarea codului fiscal cu privire la impozitul pe câștigurile de capital asupra persoanelor juridice și mecanismele stabilite pentru gestionarea garanțiilor.</p> <p>Rezoluția celor aproape nouă milioane de conturi latente la Depozitarul Central în secțiunea I (rezultate din acțiunile emise în timpul privatizării în masă) ar putea crește volumul de acțiuni disponibile la tranzacționare și implicit lichiditatea pieței.</p>	Înainte de MCS II	ASF, Grupul BVB
E2	<p>Stimularea dezvoltării segmentului fondurilor de investiții:</p> <p>a) Promovarea proiectului legislativ privind fondurile de investiții alternative;</p> <p>b) Revizuirea cotei de impozitare a câștigului din transferul unităților deținute la fonduri care investesc preponderent în titluri de stat;</p>	<p>Organismele de plasament colectiv reprezintă una dintre categoriile importante de investitori instituționali locali, cu contribuții semnificative la finanțarea datoriei publice și a companiilor private.</p> <p>Evoluția pe termen lung a acestui sector a fost favorabilă, dar valoarea activelor fondurilor de investiții alternative este încă redusă comparativ cu alte state. În vreme ce organismele de plasament colectiv în valori mobiliare au o dimensiune semnificativă, comparabilă cu cea a fondurilor de pensii, fondurile de investiții alternative sunt încă la un nivel redus de dezvoltare.</p> <p>Proiectul legislativ privind funcționarea fondurilor de investiții alternative clarifică mecanismele de funcționare ale acestora și deschide posibilitatea apariției unor noi tipuri de fonduri.</p>	<p>2019-2020</p> <p>2019-2020</p>	<p>ASF, MFP, Parlament</p> <p>ASF, MFP</p>
E3	Revizuirea unor constrângeri legislative privind piața obligațiunilor neguvernamentale:	Pentru companii, finanțarea prin emitere de obligațiuni este adesea preferată în raport cu	Înainte de MCS II	ASF, Ministerul

	<ul style="list-style-type: none"> - cerința existenței unei hotărâri a adunării generale extraordinare pentru a se putea emite obligațiuni corporative, - armonizarea nivelului de impozitare a dobânzilor între diferite tipuri de instrumente financiare cu venit fix, - cerințele de rating pentru obligațiunile corporative în care pot investi fondurile de pensii 	<p>emiterea de noi acțiuni deoarece nu afectează controlul acționarilor asupra conducerii și strategiei companiei. În România, valoarea cumulată a ofertelor de obligațiuni corporative listate la bursă este încă foarte redusă, determinând și o lichiditate scăzută a tranzacțiilor cu astfel de instrumente.</p> <p>Pentru dezvoltarea acestei piețe trebuie abordate o serie de constrângeri existente: cerința de a organiza o adunare generală extraordinară pentru emiterea de obligațiuni corporative în conformitate cu legea societăților comerciale, un regim de impozitare inegală între emisiunea de obligațiuni corporative și plățile aferente dobânzilor la împrumuturi bancare și cerința ca obligațiunile corporative să aibă un rating de gradul investițional sau unul cu un grad mai jos pentru investitorii de tipul fondurilor de pensii.</p>		Finanțelor Publice
E4	Restructurarea mecanismului de funcționare a Fondului de Compensare a Investitorilor în vederea creșterii capacității operaționale și solidității financiare a acestuia și întăririi cadrului de rezoluție pentru firmele de investiție	Creșterea încrederii participanților pe piața de capital constituie un factor important pentru o dezvoltare sustenabilă a acestei subcomponente a sistemului financiar. La aceasta o contribuție semnificativă o are existența unui nivel adecvat și eficient de protecție în cazul eșecului unui intermediar.	2018-2019	ASF, MFP, Parlament
E5	Consolidarea capacității ASF de supraveghere bazată pe riscuri a entităților active pe piața de capital prin implementarea cadrului de supraveghere dezvoltat cu asistența Băncii Mondiale	Cadrul legislativ din România aplicabil pieței de capital este în prezent aliniat cu legislația europeană. Din perspectiva supravegherii, ASF se află în etape avansate ale procesului de tranziție de la supravegherea bazată pe conformitate către cele mai bune practici privind supravegherea bazată pe riscuri aplicate în statele europene avansate și	2019-2020	ASF

		recomandate de Autoritatea Europeană pentru Valori Mobiliare și Piețe.		
E6	Implicarea activă a statului în piața de capital și Aplicarea celor mai bune practici privind governanța corporativă pentru întreprinderile de stat	Inițiativele publice actuale privind listarea companiilor la care statul deține pachete de acțiuni sunt prea fragmentate și inconsecvente, cu coordonare și monitorizare suboptimală. Nu există o strategie clară care să cuprindă toate instituțiile și inițiativele statului. Aceste listări, dacă s-ar realiza, ar contribui semnificativ la dezvoltarea pieței de capital și la atingerea obiectivului privind dobândirea statutului de piață de capital emergentă. Totodată, listările are avea efecte benefice din perspectiva transparenței, guvernantei, accesului la finanțare și eficienței pentru companiile respective și implicit pentru stat.	Înainte de adoptarea monedei euro	Guvern
F. Acțiuni privind piața asigurărilor				
F1	Revizuirea noului cadru de reglementare pentru asigurarea de răspundere civilă auto (Legea 132/2017 și reglementările ASF incidente) împreună cu toate părțile interesate (asiguratori, asigurați, unități reparatoare, instituții implicate) și ajustarea acestuia, dacă este necesar. Identificarea de măsuri pentru reducerea gradului de concentrare a pieței RCA.	Asigurările auto și în special asigurările obligatorii RCA au ponderea cea mai importantă în primele brute subscrise de către asigurători pe teritoriul României. Acest segment al pieței asigurărilor s-a confruntat în trecut cu o serie de disfuncționalități dar s-a stabilizat pe parcursul anului 2017. În continuare sunt necesare măsuri pentru consolidarea pieței asigurărilor RCA și asigurarea unei creșteri pe baze sustenabile, inclusiv prin îmbunătățirea gradului de cuprindere în asigurare, îmbunătățirea conduitei și a guvernantei, reducerea impactului practicilor incorecte. Aceste acțiuni vor ține seama inclusiv de discuțiile	2018-2019	ASF, Consiliul Concurenței, Ministerul de Interne, RAR, organizații patronale și profesionale, Parlament

		la nivel european privind revizuirea Directivei RCA.		
F2	Revizuirea cadrului de reglementare a insolvenței asigurătorilor (Legea 85/2006 a insolvenței, Legea 503/2004 privind redresarea financiară și falimentul societăților de asigurare, Legea 246/2015 privind redresarea și rezoluția asigurătorilor, Legea 213/2015 privind Fondul de Garantare a Asiguraților	În contextul în care piața asigurărilor s-a confruntat în anii 2015 și 2016 cu falimentele a doi asigurători importanți, cadrul de reglementare privind redresarea, rezoluția și falimentul asigurătorilor precum și de funcționare a Fondului de Garantare a Asiguraților au fost consolidate însă necesită să fie actualizate, în perioada următoare, în funcție de modificările aflate în discuție la legea insolvenței. Aceste mecanisme sunt de o importanță deosebită pentru protecția asiguraților și pentru consolidarea încrederii acestora în mecanismele de asigurare, constituind o premisă importantă pentru dezvoltarea viitoare a pieței.	2018-2019	ASF, MFP, Parlament
F3	Elaborarea și aplicarea unor strategii punctuale, în cadrul unor grupuri de lucru care includ toate părțile implicate, pentru stimularea unor anumite segmente ale pieței asigurărilor, în vederea reducerii ponderii asigurărilor auto și diversificării sustenabile a portofoliilor asigurătorilor. Astfel de strategii vizează: <ul style="list-style-type: none"> - asigurările de viață, - asigurărilor agricole - asigurările de sănătate - sporirea respectării de către proprietarii de locuințe a asigurărilor de catastrofă obligatorii 	Având în vedere gradul de penetrare scăzut a asigurărilor - altele decât RCA - sunt necesare eforturi pentru dezvoltarea altor linii de asigurare, cum ar fi asigurarea proprietarilor de locuințe și asigurarea de viață. Cu rata actuală de penetrare estimată la 20%, asigurarea obligatorie de catastrofă a proprietarilor de locuințe nu reușește să stabilească plasa de siguranță planificată inițial, continuând să expună Guvernul la o răspundere contingentă considerabilă în cazul unui cutremur major. Un grad de cuprindere în asigurare mai ridicat ar spori, de asemenea, eficiența operațională și diversificarea bazei de asigurare pentru dezastre naturale a PAID.	Înainte de adoptarea monedei euro	ASF, Guvern, asociații patronale și profesionale

		Totodată, dinamica recentă a asigurării de viață și de sănătate indică nevoi nesatisfăcute și cereri care ar putea fi abordate cu produse și procese mai potrivite. Grupurile de lucru pentru a aborda această oportunitate au fost deja inițiate. Mai multe eforturi dedicate - cu reprezentanții aleși în mod corespunzător ai tuturor părților interesate relevante și cu obiective disciplinate de ieșire - vor permite mai multor români să utilizeze o asigurare mai potrivită nevoilor lor.		
F4	Consolidarea capacității ASF de supraveghere bazată pe riscuri a entităților pieței asigurărilor prin implementarea cadrului de supraveghere dezvoltat cu asistența Autorității Europene pentru Asigurări și Pensii Ocupaționale	Cadrul legislativ din România aplicabil pieței asigurărilor este în prezent aliniat cu legislația europeană. Din perspectiva supravegherii, ASF se află în etape avansate ale procesului de tranziție de la supravegherea bazată pe conformitate către cele mai bune practici privind supravegherea bazată pe riscuri aplicate în statele europene avansate și recomandate de Autoritatea Europeană pentru Asigurări și Pensii Ocupaționale	2019-2020	ASF
G. Acțiuni privind piața pensiilor private				
G1	Promovarea unor reglementări care să vizeze, simultan, atât creșterea eficienței funcționării sistemului, cât și protecția participanților. Actualizarea, monitorizarea și adaptarea continuă a politicilor de investiții ale fondurilor de pensii la condițiile din piață	Evoluția fondurilor de pensii administrate privat, atât din Pilonul II cât și din Pilonul III a fost favorabilă pe întreaga perioadă de la lansare și până în prezent. Datorită prevederilor legislative prudente și mecanismelor adecvate de funcționare, sistemul a cunoscut o dezvoltare permanentă în condiții de soliditate financiară și siguranță pentru participanți.	Înainte de adoptarea monedei euro	ASF

		<p>Având în vedere tendințele ultimilor ani pe piețele financiare și perspectivele pe termen mediu (nivelul redus al randamentelor instrumentelor cu venit fix, volatilitatea prețurilor bursiere ale activelor, evoluția inflației etc), trebuie menținut efortul de creștere a eficienței fondurilor de pensii și de adaptare a politicilor de investiții la condițiile de piață, menținând un grad foarte ridicat de protecție pentru participanți.</p> <p>Astfel, fondurile de pensii ar trebui dezvoltate în continuare, iar constrângerile privind regimul lor de investiții revizuite periodic. După 10 ani de existență, fondurile de pensii din Pilonul 2 încep să se maturizeze iar în acest context este necesar ca ASF să ia în considerare dezvoltarea unei abordări strategice pentru dezvoltarea ulterioară a sectorului.</p>		
G2	Introducerea sistemului de pensii ocupaționale	<p>Sistemul pensiilor ocupaționale este întâlnit preponderent în țările europene dezvoltate, chiar dacă pe lângă avantajele privind predictibilitatea nivelului venitului la momentul pensionării și implicării angajatorilor (implicit avantaje din punct de vedere fiscal) comportă și o serie de dezavantaje în ceea ce privește solvabilitatea și gradul de finanțare mai ales în condițiile actuale de dobânzi scăzute.</p> <p>Acest sistem nu este deocamdată prezent în România și ar putea reprezenta un instrument complementar la cele existente deja, care ar putea fi atractiv pentru anumite categorii de salariați datorită flexibilității mai mari și a faptului că și angajatorii contribuie la finanțarea fondul de pensii.</p>	Înainte de adoptarea monedei euro	ASF, MFP, Parlament

		Totodată, introducerea pensiilor ocupaționale în complementaritate cu cele publice și cele administrate privat deja existente ar contribui la creșterea gradului de convergență a sistemului local de pensii cu cele existente la nivel european.		
G3	Introducerea Produsului Paneuropean de Pensii	<p>Produsul Paneuropean de Pensii reprezintă un proiect la nivel european ce se află încă în stadiul de discuții între statele membre și forurile europene implicate.</p> <p>Acest nou produs de pensie privată este menit să constituie o alternativă complementară la sistemele de pensii private care deja funcționează în statele membre, având avantajul că va oferi un mecanism similar de acumulare în vederea pensionării pentru toți cetățenii europeni.</p> <p>Totodată proiectul este menit să sporească nivelul de convergență al sistemelor de pensii private din țările membre operaționalizarea sa urmând să fie obligatorie.</p>	Atunci când legislația europeană aplicabilă va fi finalizată și va intra în vigoare	ASF, MFP, Parlament
G4	Finalizarea legislației privind plata pensiilor	<p>În prezent în România nu există o lege de plată a pensiilor sub formă de anuități pe termen lung, așa cum se întâmplă în majoritatea statelor europene.</p> <p>Pe măsură ce ponderea participanților la fondurile de pensii private care au vârste apropiate celei de pensionare va crește în următorii ani, funcționarea unui astfel de mecanism devine absolut necesară.</p> <p>În absența sa, participanții la sistemul de pensii private aflați la momentul pensionării nu vor putea beneficia de venituri lunare ci vor primi întreaga sumă acumulată pe parcursul perioadei de cotizare</p>	Înainte de adoptarea monedei euro	ASF, MFP, Parlament

		(sau o eșalonare a acestuia pe termen foarte scurt) ceea ce comportă riscuri și costuri fiscale mai mari.		
H. Acțiuni comune privind consumatorii de servicii financiare ne-bancare				
H1	Sporirea gradului de includere financiară și alfabetizare financiară	<p>Unele studii arată că doar circa 22% dintre adulții din România sunt educați din punct de vedere financiar, ponderea fiind una dintre cele mai mici la nivel european. Asociațiile profesionale ale entităților de pe piața financiară consideră că analfabetismul financiar este al doilea factor ca importanță care afectează intermedierea financiară. Mai mult, 48% dintre adulți nu au încredere în sistemul financiar, procent care este unul dintre cele mai ridicate din regiune.</p> <p>Încrederea față de sistemul financiar a scăzut dramatic în timpul crizei financiare și nu a revenit încă pe deplin.</p> <p>În ultimii ani agenda de educație financiară a fost promovată intens de BNR, ASF, asociații patronale și profesionale pe piața financiară și alte instituții locale, dar efortul trebuie susținut în continuare.</p>	Înainte de adoptarea monedei euro	ASF Ministerul Educației
H2	Îmbunătățirea cadrului existent pentru protecția consumatorilor de servicii financiare ne-bancare	Consolidarea cadrului de protecție a consumatorilor ar contribui la reducerea neîncrederii în instituțiile financiare. România a transpus Directiva UE 2013/11 privind soluționarea alternativă a litigiilor în materie de consum prin Ordonanța de Guvern 38/2015. Directiva prevede standarde minime, dar statele membre pot merge dincolo de acestea. Mecanismul alternativ de soluționare a litigiilor	Înainte de adoptarea monedei euro	ASF

		<p>pentru instituțiile nebancare (SAL-FIN) este funcțional în prezent. De asemenea, ASF este puternic implicată în mecanisme și activități privind protecția asiguraților, a investitorilor pe piața de capital și a participanților la fondurile de pensii administrate privat.</p>		
I.	Acțiuni tehnice/administrative privind trecerea efectivă la moneda euro			
	<p>[1] Program ASF de informare a participanților pe piețele financiare cu privire la modificările ce vor avea loc o dată cu trecerea la moneda euro.</p> <p>[2] Emiterea de reglementări cu privire la evaluarea informarea de către entitățile supravegheate de ASF a clienților existenți și potențiali cu privire la modificările ce vor avea loc o dată cu trecerea la moneda euro.</p> <p>[3] Emiterea de reglementari contabile, cu consultarea MFP, privind retratarea soldurilor, efectuarea înregistrărilor contabile, realizarea și transmiterea situațiilor financiare, publicarea situațiilor financiare în contextul trecerii la moneda euro. Acestea vor include prevederi privind realizarea în paralel, pentru o anumită perioadă de timp, a înregistrărilor contabile în lei și euro, anterior trecerii efective la moneda euro, cu scop de testare a</p>	<p>Pentru a se asigura o trecere cât mai lină și lipsită de evenimente sunt necesare o serie de acțiuni tehnico-administrative care să preceadă adoptarea efectivă a monedei euro.</p> <p>Acestea au rolul de a clarifica anumite aspecte esențiale pentru buna funcționare a piețelor financiare nebancare în perioada de tranziție.</p>	Înainte de adoptarea monedei euro	ASF

	<p>funcționalității sistemelor și identificării potențialelor deficiențe.</p> <p>[4] Emiterea de reglementări privind calculul în paralel (în lei și euro) a indicatorilor cheie (inclusiv de natură prudențială) pentru entitățile supravegheate de ASF, transmiterea la ASF și după caz publicarea acestora sau informarea clienților existenți și potențiali, pentru o perioadă de timp anterior și respectiv ulterior trecerii efective la moneda euro.</p> <p>[5] Emiterea de reglementări privind recalcularea/retratarea în euro a unor indicatori cheie (inclusiv de natură prudențială) pentru entitățile supravegheate de ASF, transmiterea la ASF și după caz publicarea acestora sau informarea clienților existenți și potențiali, pentru o perioadă de timp anterior trecerii efective la moneda euro în scop de comparabilitate și continuitate a seriilor de date esențiale pentru efectuarea de analize și comparații de natură prudențială și de natură a contribui la o bună informare a publicului.</p> <p>[6] Efectuarea de simulări la nivel de entitate și la nivel sectorial de către ASF pentru testarea funcționalității sistemelor și procedurilor pentru trecerea la moneda euro.</p>			
--	---	--	--	--

	<p>[7] Emiterea de reglementări cu privire la efectuarea de către entități a unui audit IT care să ateste pregătirea sistemelor IT ale entității pentru a efectua trecerea la moneda euro.</p> <p>[8] Adaptarea sistemelor informatice ale ASF privind raportările, bazelor de date și aplicațiilor implicate în realizarea supravegherii prudentiale.</p> <p>[9] Realizarea unor exerciții la nivel sectorial cu participarea ASF și a entităților supravegheate din fiecare sector pentru identificarea eventualelor modificări contractuale în contractele existente, necesare trecerii la moneda euro.</p> <p>[10] Emiterea de reglementări cu privire la modificările contractuale în contractele existente ce au fost identificate anterior ca necesare trecerii la moneda euro.</p> <p>[11] Pregătirea unei echipe în cadrul ASF pentru implicarea activă în soluționarea eventualelor neînțelegeri dintre entitățile supravegheate și clienții existenți în cazul în care au loc modificări ale condițiilor contractuale necesare trecerii la moneda euro</p> <p>[12] Emiterea de noi polițe de asigurare / actualizarea acestora pentru asigurații care</p>			
--	--	--	--	--

	<p>dețin polițe care depășesc perioada de tranziție, eventual renegocierea acestora dacă este cazul (din cauza modificărilor termenilor și condițiilor, în cazul polițelor de viață, de sănătate trebuie analizate de la caz la caz).</p> <p>[13] Pentru polițele cu componentă investițională pe termen lung este necesară o reanalizare/reconsiderare a clauzelor privind garanțiile în contextul modificării dobânzilor și al randamentelor oferite.</p> <p>[14] Emiterea de reglementări privind schimbarea denominării instrumentelor financiare tranzacționate pe piețele reglementate din lei în euro (sunt diverse instrumente financiare care au valori subunitare, de analizat cum va avea loc conversia la euro).</p> <p>[15] Testarea funcționalității sistemelor de tranzacționare, compensare și decontare ale BVB și Depozitarului Central precum și ale interconectării cu intermediarii și sistemul național de plăți prin efectuarea de simulări</p> <p>[16] Clarificarea situației privind calculul și comunicarea randamentelor fondurilor de pensii (perioada de 1 și respectiv 2 ani ce include momentul tranziției)</p> <p>[17] Evaluarea impactului asupra calculului de</p>			
--	--	--	--	--

	anuități (legat de plata pensiei) și a funcționării companiilor de plată a pensiilor prin anuități (în cazul în care acestea vor începe să funcționeze anterior momentului trecerii la moneda euro).			
J. Acțiuni destinate creșterii veniturilor bugetare (exprimate ca pondere în PIB)				
J1	<p>Acțiuni destinate creșterii veniturilor fiscale din TVA:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Introducerea aparatelor de marcat cu jurnal electronic (2019) • Implementarea procedurii de conectare a aparatelor de marcat cu jurnal electronic la sistemul informatic național de supraveghere și monitorizare al ANAF (2020) • Implementarea unui sistem de facturare electronică care să permită transmiterea în timp real, către ANAF, a facturilor emise • Implementarea unui sistem care să permită transmiterea electronică, standardizată a datelor financiar-contabile, în așa fel încât verificarea conformării voluntare să poată fi realizată cu ușurință, prin intermediul softurilor informatice ce vor corela aceste informații • Accelerarea extinderii sistemului de plată prin intermediul POS 	<p>Implementarea noului sistem de aparate de marcat ar putea genera un impact pozitiv asupra veniturilor din TVA aferent comerțului cu amănuntul și prestării de servicii către populație, cuprins între 5% și 10% în perioada de pre-operaționalizare a sistemului (în anul 2019), când transmiterea către ANAF a datelor fiscale din aparatele de marcat se va face prin intermediul unei declarații.</p> <p>Ulterior, în perioada operațională (începând cu anul 2020), se estimează un impact pozitiv asupra veniturilor încasate din TVA cuprins între 10% și 15%.</p> <p>Măsurile menționate sunt așteptate să determine creșterea încasărilor din TVA până la 7,04% din PIB în anul 2022</p>	<p>2019 - 2020</p> <p>Înainte de MCS II</p>	MFP, ANAF
J2	Creșterea veniturilor din accize și taxe vamale, prin:	Implementarea acestor măsuri ar urma să se realizeze în 2019 - 2020, urmând să producă efecte		MFP, ANAF –

	<ul style="list-style-type: none"> • Modernizarea punctelor de trecere a frontierei în scopul diminuării evaziunii fiscale și detectarea mărfurilor de contrabandă • Monitorizarea importurilor mărfurilor cu risc fiscal ridicat 	începând cu 2021. Astfel, s-ar putea înregistra o creștere a veniturilor din accize cu 0,2pp în 2021 și cu 0,3pp în 2022, și a celor din taxe vamale cu 0,05pp în 2021 și cu 0,1pp în 2022.	Începând cu 2019 Înainte de MCS II	Direcția Generală a Vămilelor
J3	Diminuarea muncii fără forme legale, prin optimizarea analizelor de risc și intensificarea verificărilor	Aceste măsuri ar putea determina creșterea ponderii veniturilor în PIB cu 0,5pp, până în 2022 (0,4pp din contribuții la asigurările sociale și 0,1pp din impozitul de venit)	Începând cu 2019 Înainte de MCS II	Ministerul Muncii și Justiției Sociale
J4	Eficientizarea monitorizării și controlului antifraudă în domeniul comerțului electronic	Dezvoltarea unui cadru legal și procedural, crearea unei structuri cu personal specializat în cadrul DGAF și dezvoltarea unor instrumente specifice necesare monitorizării.	2019 Înainte de MCS II	MFP, ANAF
J5	Îmbunătățirea analizei de risc și a selectării contribuabililor pentru inspecție fiscală, prin revizuirea și diversificarea criteriilor de risc folosite în acord cu realitățile economice curente, în vederea identificării unui grup țintă de contribuabili (o ramură economică sau un sector de activitate sau de servicii) în cadrul căruia au fost identificate diminuări de obligații fiscale.		2019 Înainte de MCS II	MFP, ANAF
J6	Îmbunătățirea executării silite la debitorii semnificativi ai bugetului general consolidat, prin investigarea societăților afiliate acestora, a deconturilor de TVA, a tranzacțiilor bancare, în corelație cu patrimoniul persoanelor fizice care pot avea calitatea de persoană asupra căreia poate fi atrasă răspunderea solidară sau patrimonială.		2019 Înainte de MCS II	MFP, ANAF

K.	Acțiuni destinate diminuării ponderii în PIB a unor cheltuieli.			
K1	<p>Optimizarea cheltuielilor de personal în domeniul bugetar, prin:</p> <ul style="list-style-type: none"> • eficientizarea sistemului administrațiilor publice centrale și locale și eficientizarea acestora; • eficientizarea sistemului de stimulente acordate în sectorul public: ore suplimentare, tichete cadou, premii, indemnizații de hrană etc.; • implementarea generalizată a contractelor de performanță în instituțiile publice și companiile de stat 		2019 -2021 Înainte de MCS II	Guvern
K2	<p>Diminuarea ponderii în PIB a cheltuielilor cu bunuri și servicii prin:</p> <ul style="list-style-type: none"> • menținerea cheltuielilor de întreținere și funcționare la nivelul anului 2018. • realizarea în mod centralizat a achizițiilor de bunuri și servicii făcute de autoritățile centrale (prin intermediul unei unități centrale de achiziții). 	Cheltuielile cu bunuri și servicii sunt prevăzute a se diminua treptat, în intervalul 2018 – 2022, de la 4,35% din PIB în 2018 la 3,63% din PIB în 2022	2019 Înainte de MCS II	Guvern
K3	Eficientizarea administrării activelor statului (în vederea reducerii cheltuielilor și eventual a obținerii unor venituri de pe urma acestora).			
L.	Administrație publică			
L1	Continuarea procesului de descentralizare;		Înainte de MCS II	Instituțiile guvernamentale implicate

L2	Consolidarea culturii transparenței și a guvernării participative		Înainte de MCS II	Instituțiile guvernamentale implicate
L3	Stabilirea unui regim juridic-cadru unitar pentru administrația publică centrală și locală;		Înainte de MCS II	Instituțiile guvernamentale implicate
L4	Îmbunătățirea soluțiilor de e-guvernare		Înainte de MCS II	Instituțiile guvernamentale implicate
L5	Continuarea reformei sistemului de achiziții publice;		Înainte de MCS II	Instituțiile guvernamentale implicate
L6	Prioritizarea politicilor guvernamentale și planificarea strategică;		Înainte de MCS II	Instituțiile guvernamentale implicate

Capitolul 2: Armonizare statistică și IT (D3)

Nr crt	Măsuri specifice propuse din perspectiva adoptării euro pentru Direcțiile de Acțiune D3	Motivație (viziune)	Perioada necesară pentru implementare (an, înainte de MCS II, înainte de adoptarea monedei euro)	Instituții implicate/responsabile
1.	Proiectarea/reproiectarea instrumentarului pentru cercetările statistice în scopul asigurării colectării corespunzătoare a datelor (în funcție de unitatea de măsură) în condițiile trecerii /adoptării monedei euro		Înainte de adoptarea monedei euro	Institutul Național de Statistică
2.	Dezvoltarea metodelor specifice privind recalcularea seriilor statistice de timp precum și diseminarea seriilor statistice de timp după recalculare		Înainte de adoptarea monedei euro	Institutul Național de Statistică
3.	Dezvoltarea metodologiilor de calcul pentru indicatorii noi specifici zonei euro (Statelor Membre din zona euro); calculul indicatorilor specifici zonei euro precum și diseminarea indicatorilor noi		Înainte de adoptarea monedei euro	Institutul Național de Statistică
4.	Pregătirea sistemelor informatice de gestiune a fondurilor salariale, de pensii și asigurări sociale și de sănătate în contextul conversiei de la leu la euro;	Conversia salariilor, pensiilor și formelor de ajutor social din lei în euro trebuie pregătită și din punct de vedere al sistemelor IT în care acestea sunt înregistrate, în sensul adăugării de funcții specifice pentru facilitarea realizării calculelor pentru conversie și eventual rotunjire a sumelor aferente.	Înainte de adoptarea monedei euro	MCSI, MMJS, ME, MFEși alte instituții

Capitolul 3: Sectorul nefinanciar și mediul de afaceri (D4)

Nr crt	Măsuri specifice propuse din perspectiva adoptării euro pentru Direcțiile de Acțiune D4	Motivație (viziune)	Perioada necesară pentru implementare (an, înainte de MCS II, înainte de adoptarea monedei euro)	Instituții implicate/ responsabile
A.	Măsuri privind mediul de afaceri			
A1	Derularea de runde de dezbateri și consultări lunare cu reprezentanții mediului de afaceri referitoare la adoptarea monedei Euro.	Identificarea problemelor mediului de afaceri în procesul trecerii la moneda Euro.	2 - 3 ani	MMACA
A2	Realizarea de sondaje de opinie pe eșantioane reprezentative de întreprinzători în plan teritorial, cu privire la adoptarea monedei Euro.	Cunoașterea în mod direct a opiniei concrete a întreprinzătorilor din diferitele zone ale țării.	1 - 2 ani	INS
A3	Analizarea consecințelor adoptării monedei Euro pentru activitatea mediului de afaceri.	Identificarea impactului și luarea măsurilor care se impun.	1 - 2 ani	MMACA - INS
A4	Digitalizarea afacerilor.	Creșterea eficienței operaționale. Cerință a CE.	3 ani	MMACA - MFP
A5	Protejarea investitorilor români, prin susținerea eforturilor acestora în activitatea investițională și de promovare	Stimularea interesului firmelor românești de a investi.	3 ani	MMACA - MFP
A6	Stabilitatea prețurilor și stabilitatea cursului de schimb.	Evitarea efectelor nefaste ale fluctuațiilor asupra întreprinderilor.	3 ani	ANPC - BNR
A7	Program de susținere a activităților productive, în vederea creșterii gradului de re tehnologizare și inovare al acestora.	Necesitatea modernizării și dezvoltării întreprinderilor românești.	3 ani	MMACA - MFP

A8	Suținerea prin politici publice a companiilor creative, inclusiv a celor din domeniul IT.	Efecte economice deosebit de benefice în plan economic. Cerință a CE.	3 ani	MMACA - MFP
A9	Aplicarea Testului IMM de către inițiator, anterior demarării procesului de avizare a Proiectului Legii speciale de trecere la Euro - în conformitate cuprevederile Legii nr. 62/2014.	Evidențierea impactului noii legi asupra mediului de afaceri și IMM, precum și a modificărilor și completărilor care se impun.	2 luni	Grupul de Lucru Legislație, MJ
A10	Creșterea potențialului inovator al întreprinderilor, cu o atenție particulară acordată IMM-urilor.	Potențialul inovator este foarte scăzut. Cerință de creștere din partea CE.	3 ani	MMACA, MCS, MFP
A11	Înființarea și dezvoltarea IMM-urilor în zonele rurale.	Prezență redusă sau inexistența IMM-urilor în zonele rurale. Stabilizarea populației în zonele rurale, prin crearea de locuri de muncă, dezvoltarea economică și socială a satelor.	3 ani	MMACA, MADR, MFP,
A12	Recuperarea decalajului față de media europeană privind densitatea întreprinderilor la 1.000 de locuitori.	Se impune cu stringență alinierea la media europeană. Cerință a CE.	3 ani	MMACA, MDRAP, MFP
A13	Înființarea și dezvoltarea de întreprinderi mici și mijlocii, îmbunătățirea performanțelor economice ale acestora.	Creșterea investițiilor în tehnologii noi inovative, creșterea numărului de societăți comerciale, prin derularea programelor naționale multianuale din cadrul MMACA - DAPIMM: START-UP Nation, Microindustrializare.	2018-2020	MMACA, MFP
A14	Sprijinirea operatorilor economici, societăți comerciale și cooperative, în scopul îmbunătățirii	Creșterea nivelului de competitivitate, sporirea protecției consumatorilor și securității alimentare - prin implementarea Programului de dezvoltare și	2018-2020	MMACA, MFP

	performanțelor economice și tehnice ale acestora.	modernizare a activităților de comercializare a produselor și serviciilor de piață.		
A15	Dezvoltarea meșteșugurilor și a micii industrii din România, a întăririi clasei de mici meșteșugari și artizani.	Întărirea clasei de mici meșteșugari și artizani, protejarea serviciilor și produselor cu specific tradițional - prin derularea Programului național de susținere a meșteșugurilor și artizanatului.	2018-2020	MMACA, MFP
A16	Dezvoltarea competențelor antreprenoriale.	Dobândirea cunoștințelor teoretice și practice necesare începerii/dezvoltării unei afaceri, prin finanțarea de workshop-uri interactive, organizate în cadrul Programului EMPRETEC - România, pentru formarea de întreprinzători de succes și înființarea și dezvoltarea de noi IMM-uri.	2018-2020	MMACA, MFP
B.	Infrastructura de transport			
B1	Investiții în rețeaua transeuropeană de transport (TEN-T) și conectarea nodurilor secundare și terțiare la infrastructura TEN-T, inclusiv a nodurilor multimodale.		Înainte de adoptarea monedei euro	Instituții guvernamentale implicate
B2	Alocarea resurselor financiare în domeniul infrastructurii de transport va fi focalizată, în principal, pentru: <ul style="list-style-type: none"> - Dezvoltarea și îmbunătățirea unor sisteme de transport care respectă mediul, inclusiv a celor cu zgomot redus, și care au emisii reduse de carbon, - Construcția de autostrăzi/drumuri expres pe TEN-T; - Reabilitarea și modernizarea infrastructurii 		Înainte de adoptarea monedei euro	Instituții guvernamentale implicate

	<p>feroviare și a terminalelor multi-modele;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Îmbunătățirea condițiilor de navigație pe Dunăre și canale navigabile; - Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii porturilor maritime și fluviale; - Modernizarea și dezvoltarea rețelei de drumuri naționale; - Modernizarea infrastructurii de transport feroviar și conectarea la TEN-T; - Investiții în infrastructura portuară situată în afara TEN-T; - Investiții în infrastructura aeroportuară 			
B3	<p>Master Planul General de Transport (MPGT)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fundamentează dezvoltarea transporturilor prin implementarea secțiunii corespunzătoare din Programul Operațional Infrastructura Mare pentru perioada programată 2014–2020 		Înainte de adoptarea monedei euro	Instituții guvernamentale implicate
B4	Reducerea disparităților regionale privind infrastructura de transport		Înainte de adoptarea monedei euro	Instituții guvernamentale implicate
B5	Atragerea de investiții private în modernizarea infrastructurii de transport prin parteneriatul public-privat		Înainte de adoptarea monedei euro	Instituții guvernamentale implicate
C.	Cercetare, dezvoltare, inovare			
C1	Îmbunătățirea performanțelor la nivelul institutelor naționale de CD (INCD), a capacității administrative a MCI, precum și acțiunile		Înainte de adoptarea	Instituții guvernamentale implicate

	destinate creșterii vizibilității activităților științifice au ca scop întărirea capacității și performanțelor sistemului de CDI.		monedei euro	
C2	Întărirea capacității și performanțelor sistemului de CDI		Înainte de adoptarea monedei euro	Instituții guvernamentale implicate
C3	Asigurarea unor lucrări de cercetare științifice și empirice de înaltă calitate;		Înainte de adoptarea monedei euro	Instituții guvernamentale implicate
C4	Stimularea investițiilor private în CDI;		Înainte de adoptarea monedei euro	Instituții guvernamentale implicate
C5	Consolidarea dimensiunii europene a politicilor și programelor CDI;		Înainte de adoptarea monedei euro	Instituții guvernamentale implicate

Capitolul 4: Piața muncii, educație și sănătate (D5)

Nr crt	Măsuri propuse din perspectiva adoptării euro	Motivație (viziune)	Perioada necesară pentru implementare (an, înainte de MCS II, înainte de adoptarea monedei euro)	Instituții implicate/ responsabile
A. Piața muncii				
A1	Politici pentru creșterea mobilității interne a forței de muncă în vederea reducerii deficitului de forță de muncă în anumite regiuni ale țării în diverse sectoare de activitate; trebuie avută în vedere reducerea discrepanțelor regionale ale ratei șomajului.	<p>Având în vedere disparitățile intra-și interregionale în materie de ocupare a forței de muncă, generate de dezvoltarea economică ce a urmat o direcție vest-est, proximitatea față de piețele vestice acționând ca un factor de creștere, subdezvoltarea cronică concentrată la frontiera NE cu Moldova și în zonele din sud de-a lungul Dunării, impactul negativ puternic al restructurării industriale în marile centre ale industriei grele și în micile centre industriale mono-urbane (în Sud-Est și Sud-Muntenia), fapt ce a condus la o creștere masivă a șomajului și pierderea locurilor de muncă, declinul orașelor mici și mijlocii, și ținând cont de relaxările fiscale acordate companiilor, cu accent pe IMM-uri, sunt necesare măsuri de stimulare a mobilității interne care să asigure forța de muncă și, implicit, dezvoltarea economică.</p> <p>Aceste măsuri sunt menite să corecteze dezechilibrele regionale în ceea ce privește ocuparea și să accelereze investițiile.</p>	2 ani înainte de MCS II	MMJS/ANOFM, MFP

A2	<p>Politici de activare a persoanelor inactive în vârstă de muncă, cu accent pe șomerii de lungă durată, concomitent cu întărirea capacității administrative și instituționale a Serviciului Public de Ocupare pentru identificarea și motivarea acestora în vederea înregistrării, implementarea managementului de caz, precum și furnizarea de măsuri de integrare pe piața muncii (conform principiilor Pilonului european al drepturilor sociale)</p>	<p>Pentru persoanele aflate în șomaj, Pilonul prevede dreptul la asistență personalizată, care include evaluări aprofundate personalizate, consiliere și orientare. Această asistență, care trebuie să fie constantă, presupune continuitatea sprijinului acordat, de exemplu atunci când eligibilitatea pentru ajutorul de șomaj ia sfârșit, ea putând include și alte măsuri, cum ar fi serviciile sociale, de natură să îndepărteze obstacolele care împiedică inserția pe piața muncii.</p> <p>În cazul persoanelor aflate în șomaj de lungă durată, adică șomaj care durează mai mult de douăsprezece luni, este necesară asistența personalizată, care include evaluări aprofundate și individualizate și acordul de integrare în muncă.</p> <p>Capacitatea instituțională a Serviciului Public de Ocupare trebuie întărită, atât din perspectiva relației cu persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, cât și din cea a angajatorilor.</p> <p>Implementarea unui sistem de management de caz la nivelul Serviciului Public de Ocupare ar aduce plus valoare serviciilor pe care această instituție deja le furnizează și ar facilita colaborarea interinstituțională în vederea rezolvării acestor probleme cu care se confruntă aceste categorii.</p>	3 ani înainte de MCS II	MMJS/ANOFM, MFP
A3	Sprijinirea adulților în vederea dobândirii unui nivel minim de alfabetizare, de competențe	Trebuie pus accentul pe competențele necesare în timpul tranzițiilor de pe piața muncii; printre acestea	3 - 4 ani înainte de MCS II	MMJS/ANOFM, MFP, MEN/ANC

	numerice și digitale și realizării de progrese către obținerea unei diplome de învățământ secundar (conform Recomandării Consiliului din 19 dec 2016 privind Parcurșuri de actualizare a competențelor și principiilor Pilonului European al Drepturilor Sociale).	se numără schimbarea statutului profesional, schimbarea angajatorului, luarea unei pauze profesionale sau revenirea dintr-o astfel de pauză sau trecerea de la statutul de angajat la desfășurarea de activități independente. Aceste situații necesită, printre altele, dobândirea și menținerea unor competențe digitale de bază.		
A4	Asigurarea unei protecții sociale persoanelor care și-au pierdut locul de muncă prin acordarea unei indemnizații de șomaj adecvate în raport cu veniturile înlocuite și cu o durată rezonabilă, în concordanță cu cotizațiile plătite și cu normele naționale în materie de eligibilitate (conform principiilor Pilonului European al Drepturilor Sociale).	Gradul de înlocuire ar trebui să păstreze stimulente pentru o revenire rapidă pe piața muncii. Acordarea indemnizației ar trebui să aibă loc pe o perioadă de timp rezonabilă: este important să se acorde un timp suficient pentru găsirea unui loc de muncă corelat cu competențele persoanei aflate în căutarea acestuia și să se evite contra stimulente care descurajează căutarea unui loc de muncă. Cu toate acestea, indemnizația ar trebui să fie aliniată cu contribuțiile și să respecte normele de eligibilitate naționale.	2 ani înainte de MCS II	MMJS, MFP
A5	Asigurarea unui salariu minim adecvat unui trai decent al lucrătorilor și familiilor acestora, în vederea reducerii sărăciei în muncă, ținându-se cont de condițiile sociale și economice existente la nivel național și protejând, totodată, accesul la un loc de muncă (conform principiilor Pilonului European al Drepturilor Sociale).	Pilonul stabilește dreptul tuturor lucrătorilor la salarii echitabile, care să le asigure un nivel de trai decent. Totodată, prevede un nivel al salariului minim care să ia în considerare atât nevoile lucrătorilor și ale familiilor lor, cât și factori sociali, precum evoluția standardelor de viață, și factori economici, care pot include nivelul productivității. În cadrul pilonului se recunoaște rolul salariului minim în combaterea sărăciei și în evitarea capcanelor de pe piața muncii. În acest mod se urmărește creșterea veniturilor familiilor sărace și oferirea unei compensații echitabile pentru munca persoanelor care se află pe treapta inferioară a grilelor de salarizare, oferindu-le o motivație în plus pentru a rămâne în câmpul muncii.	3 ani înainte de MCS II	MMJS, MFP

A6	Îmbunătățirea cadrului legal și fiscal în vederea creării de noi locuri de muncă.	<p>Utilizarea la maximum a instrumentelor structurale și de coeziune constituie un factor important pentru a încuraja întreprinderile să dezvolte forme combinate de muncă și de formare în vederea unei mai bune adaptări a forței de muncă la dinamica pieței muncii. Acest lucru ar trebui să ia în considerare nu numai ucenicia la locul de muncă, dar și să stimuleze explorarea unor forme noi de experiențe combinate pentru toate categoriile de lucrători, în special pentru tineri și lucrătorii vârstnici. Birocrația ar trebui să fie redusă pentru a încuraja companiile să se angajeze în astfel de scheme, condițiile pe care trebuie să le îndeplinească întreprinderile pentru a accesa fondurile să fie cât mai relaxate.</p> <p>Având în vedere că întreprinderile constituie motoarele de creare de locuri de muncă în orice economie, apreciem că furnizarea de subvenții care să stimuleze angajarea și crearea de locuri de muncă poate contribui la obținerea unor piețe ale muncii incluzive.</p>	2 ani înainte de MCS II	MMJS, MFP
B.	Educație și sănătate			
B1	Creșterea ponderii în PIB a cheltuielilor alocate sistemelor naționale de sănătate și educație, cel puțin la nivelul mediei înregistrate în UE28	Investițiile în sistemele de sănătate și educație sunt surse sustenabile de asigurare a creșterii economice prin creșterea calității capitalului uman.	2019	Guvernul României
B2	Creșterea indicelui de convergență structurală a României prin creșterea productivității muncii, influențată de nivelul de educație și starea de sănătate a capitalului uman;	Creșterea productivității poate conduce în mod logic la creșterea nivelului salarial, astfel încât să se reducă decalajul de venituri salariale dintre România și statele membre ale zonei euro; creșterea	Înainte de MCS II	Guvernul României

		productivității poate fi influențată pozitiv de măsuri guvernamentale pentru stimularea investițiilor în modernizarea proceselor de muncă, automatizare, informatizarea activităților, cursuri de perfecționare pentru angajați, calificare la locul de muncă etc.; se pot stabili scutiri/reduceri de impozite pentru sumele alocate pentru astfel de investiții în companiile private; în instituțiile de stat se pot planifica bugete destinate unor astfel de investiții destinate creșterii productivității muncii.		
B3	Promovarea unei politici salariale optime în domeniul educației și sănătății, în scopul reducerii pierderilor înregistrate la nivelul PIB, la nivelul veniturilor fiscale atrase la bugetul public și la nivelul pieței forței de muncă, ca urmare a migrației forței de muncă, pe diferite niveluri de calificare;	Migrația forței de muncă (înalt calificată, mediu calificată, fără calificare) din România spre alte piețe, în special din Uniunea Europeană, datorită perspectivelor salariale mai bune, este un fenomen binecunoscut.	Înainte de MCS II	MMJS, MAE, ME, MFE și alte instituții din administrația centrală
B4	Realizarea unei analize comparative cu privire la modul de redistribuire a veniturilor prin sistemul de asistență socială și sistemul de sănătate publică.	Decalajele semnificative existente între statele membre ale zonei euro și România reclamă atenția continuă a decidenților politici în scopul reducerii ineficienței utilizării resurselor financiare publice în producerea de bunuri publice/prestarea de servicii publice în sistemele de asistență socială și sănătate publică.	Înainte de MCS II	MMJS, MS, MFP și alte instituții din administrația centrală
B5	Părăsirea timpurie a școlii Direcții de acțiune:	Implementarea de acțiuni care să asigure clarificarea, din punct de vedere legislativ, a		MEN, MDRAP, MMJS și MS

	<ul style="list-style-type: none"> • extinderea serviciilor de educație timpurie; • modernizarea curriculumului școlar; • creșterea calității învățământului preuniversitar; • creșterea nivelului de competențe a elevilor și cadrelor didactice; • consolidarea învățământului profesional și tehnic; • aplicarea Strategiei naționale privind reducerea părăsirii timpurii a școlii; • extinderea măsurilor de prevenire și intervenție pentru elevii expuși la riscul de părăsire timpurie a școlii și consolidarea pachetului social în educație; • îmbunătățirea infrastructurii educaționale; 	organizării și funcționării serviciilor de educație timpurie, ca servicii integrate, pentru a deveni, treptat, servicii universal.		
B6	<p>Educația terțiară</p> <p>Direcții de acțiune:</p> <ul style="list-style-type: none"> • implementarea Strategiei naționale pentru învățământ terțiar 2015–2020; • sprijinirea studenților din mediul rural, a grupurilor dezavantajate și a studenților nontradiționali pentru participarea în învățământul terțiar • dezvoltarea și integrarea sistemului informatic din educație și cercetare; • dezvoltarea capacității instituționale și creșterea gradului de internaționalizare a învățământului superior; • creșterea calității învățământului superior și a corelării cu piața muncii; • promovarea educației antreprenoriale; 	Asigurarea unui învățământ superior deschis, de calitate, competitiv și adaptat pieței muncii. Strategia națională pentru învățământ terțiar 2015–2020 care se află în implementare.		MEN, MDRAP, MMJS și MS

	<ul style="list-style-type: none"> crearea și dezvoltarea unui cadru de învățare pe tot parcursul vieții deschis și accesibil; 				
B7	<p>Incluziunea socială și combaterea sărăciei</p> <p>Direcții de acțiune:</p> <ul style="list-style-type: none"> îmbunătățirea calității vieții și integrarea socio-economică a populației din comunitățile marginalizate din mediul urban creșterea calității vieții populației din mediul rural creșterea calității și a gradului de acoperire a serviciilor sociale/facilitarea tranziției de la servicii sociale furnizate în sistem instituționalizat către servicii asigurate la nivelul comunității reducerea sărăciei în rândul celor mai defavorizate persoane; reforma sistemului de sănătate. 	<p>Reducerea sărăciei și integrarea socio-economică a persoanelor din comunitățile marginalizate, inclusiv cele în care există populație de etnie romă, atât în zone dezvoltate, cât și în cele mai puțin dezvoltate.</p> <p>Implementarea strategiilor de dezvoltare locală în comunitățile marginalizate din zona rurală și/sau din orașe cu o populație până la 20.000 locuitori.</p> <p>Acțiuni de incluziune socială și evitarea segregării, promovarea tradițiilor și a patrimoniului cultural specifice minorităților etnice.</p> <p>Prevenirea instituționalizării persoanelor vârstnice dependente, BS va finanța două programe, derulate pe o perioadă de 2 ani, destinate dezvoltării rețelei publice de servicii comunitare la domiciliu și creșterii capacității serviciilor publice de asistență socială din unele unități administrativ-teritoriale.</p> <p>O societate fără bariere pentru persoanele cu dizabilități, mobilizarea unor resurse financiare pentru dezinstituționalizarea persoanelor adulte cu handicap.</p> <p>Din perspectiva diversității și a gradului de acoperire, unul dintre obiectivele ANOFM este îmbunătățirea calității serviciilor oferite atât persoanelor cu handicap aflate în căutarea unui loc de muncă, cât și angajatorilor.</p>			<p>MEN, MDRAP, MMJS și MS</p>

B8	Îmbunătățirea infrastructurii educaționale		Începând cu anul 2019	MEN, MDRAP
B9	Consolidarea învățământului profesional și tehnic	Colaborarea cu sectorul privat al economiei pentru crearea de clase/grupe de învățământ dual. Reintroducerea învățământului profesional pentru tinerii fermieri (finanțat din FEADR)	Începând cu 2019	MEN, MMJS MEN, MA
B10	Reducerea numărului de tineri NEET (neangajați și necuprinși într-o formă de educație sau de perfecționare)	Continuarea implementării Proiectului „Înregistrarea Tinerilor în Evidențele Serviciului Public de Ocupare – INTESPO”. Implementarea programelor anuale de ocupare și a primei de inserție	În continuarea programelor existente	ANOFM MEN, MMJS
B11	Creșterea calității învățământului superior și a corelării cu piața muncii	Având în vedere numărul mare de absolvenți de învățământ superior care își găsesc de lucru doar în alte domenii și în munci cu calificare inferioară, se va urmări promovarea educației antreprenoriale, prin intermediul Societăților Antreprenoriale Studențești (SAS), a Centrelor de Consiliere și orientare în Carieră (CCOC) etc.	În continuarea programelor existente	MEN
B12	Dezvoltarea mecanismelor pentru anticiparea nevoilor de calificări și competențe solicitate pe piața muncii, în scopul adaptării ofertei învățământului profesional și tehnic la nevoile identificate: - Studiu previzional pentru anticiparea timpurie a nevoilor de calificări și de competențe ale pieței muncii la orizontul anului 2030.	Creșterea relevanței ofertei IPT în raport cu nevoile pieței muncii pentru a contribui la îndeplinirea țintei asumate de România de asigurare în 2020 a unei rate de ocupare a populației cu vârsta între 20 și 64 de ani de 70%, față de 68,8% înregistrată în 2017. Contribuția specifică a IPT la ținta asumată de RO, este de creștere a ratei de ocupare a tinerilor din grupa de vârstă 20-34 ani, necuprinși în educație și	2018-2022	Instituție responsabilă: CNDIPT Instituții implicate: MEN, INCSMPS, ANOFM, IM

	- Studii pentru anticiparea nevoilor de calificări și de competențe ale pieței muncii pe termen scurt pe baza anchetelor în întreprinderi	formare, cu nivel de educație ISCED 3 și 4, vocațional, la 70% până în 2020, față de 67,2% în 2017.		
B13	Dezvoltarea/ actualizarea calificărilor profesionale, standardelor de pregătire profesională (SPP), curriculumului și auxiliarelor curriculare			
B14	Dezvoltarea și implementarea unui Mecanism de monitorizare, evaluare și revizuire sistematică a calității formării profesionale la nivelul sistemului IPT			
B15	Dezvoltarea și implementarea unui Mecanism de asigurare și monitorizare a calității în învățarea la locul de muncă			
B16	Elaborarea de manuale școlare și auxiliare curriculare pentru disciplinele/ modulele de specialitate din IPT			
B17	Elaborarea și implementarea unui mecanism care să asigure sprijinirea elevilor prin finanțarea pregătirii practice desfășurate la operatorii economici parteneri și la unitățile de învățământ			
B18	Dezvoltarea și implementarea unui Mecanism de recunoaștere a excelenței în furnizarea de			

	programe de formare profesională inițială			
B19	Monitorizarea inserției socio-profesionale a absolvenților IPT: - Monitorizare pe cale administrativă - Monitorizare prin anchete			
B20	Înființarea și dezvoltarea unui Centru național cu filiale regionale pentru formarea continuă a profesorilor din învățământul profesional și tehnic și a tutorilor din cadrul agenților economici implicați în formarea profesională inițială, capabil să asigure o dezvoltare coerentă și unitară a competențelor persoanelor cu atribuții în furnizarea formării profesionale inițiale.			
B21	Pachet de acțiuni pentru formarea/dezvoltarea de competențe antreprenoriale la elevii din IPT: - Organizarea și derularea de ateliere antreprenoriale județene pe baza unui Ghid pentru antreprenoriat; - Organizarea și derularea competiției ”Business plan”; - Introducerea prin Ordin al Ministrului educației naționale a competiției „Excelență în antreprenoriat” în IPT			

B22	Sprijin financiar acordat elevilor din învățământul profesional, inclusiv dual pentru nivelul 3 de calificare profesională, prin programul „Bursa Profesională”	Contribuția IPT la reducerea ratei de părăsire timpurie a școlii și atingerea țintei asumate de România de 11,3% în 2020 față de 18,1% în 2017.	2018 - 2021	Instituție responsabilă: CNDIPT Instituții implicate: MEN, IM
B23	Sprijin financiar acordat elevilor înrolați în învățământul profesional, în internatele din campusurile școlare/unitățile de învățământ profesional și tehnic pentru acoperirea cheltuielilor de cazare și masă.	Contribuția IPT la reducerea ratei de părăsire timpurie a școlii și atingerea țintei asumate de România de 11,3% în 2020 față de 18,1% în 2017.	2018 - 2022	Instituție responsabilă: CNDIPT Instituții implicate: MEN
B24	Elaborarea și implementarea unei strategii de marketing educațional pentru conștientizarea elevilor și părinților acestora privind beneficiile dezvoltării carierei și creșterea participării la FPI			
B25	Derularea de campanii de promovare a IPT, consiliere, orientare și conștientizare privind beneficiile dezvoltării carierei prin IPT în rândul elevilor din învățământul gimnazial și a părinților acestora.			

C.	Sănătate			
C1	Dezvoltarea mai accelerată a sistemului de sănătate pentru recuperarea decalajului față de celelalte state membre UE;			

C2	Dezvoltarea în continuare a sistemului privat ca alternativă concurențială;			
C3	Asigurarea accesului deschis la servicii medicale în sensul solidarității sociale			
C4	Prioritizarea domeniilor care pot beneficia de colaborare transdisciplinară și armonizarea cu strategiile naționale, guvernamentale, europene și mondiale în domeniul sănătății;			
C5	Întărirea și dezvoltarea medicinei primare, a celei preventive și translatarea către îngrijirile cu componentă socială			
C6	Focalizarea pe medicina de precizie, ceea ce presupune tehnologii pentru diagnosticul precoce			
C7	Dezvoltarea unor metode inovative de tratament și profilaxie și personalizarea acestora în funcție de răspunsul individual			
C8	Aborarea integrată a bolilor netransmisibile care au factor de risc în comun și crearea unui sistem național de alertă			
C9	Dezvoltarea și modernizarea sistemului sanitar, inclusiv prin atragerea de investiții private prin parteneriat public privat.			

Capitolul 5: Protecția consumatorilor (D6)

Nr crt	Măsuri propuse din perspectiva adoptării euro	Motivație (viziune)	Perioada necesară pentru implementare (an, înainte de MCS II, înainte de adoptarea monedei euro)	Instituții implicate/ responsabile
A. Consiliul Concurenței				
A1	Elaborarea unui studiu cu privire la impactul aderării la UEM asupra consumatorilor și a mediului concurențial din România	Scopul studiului reprezintă identificarea potențialelor efecte negative asupra consumatorilor și mediului concurențial, ce pot decurge din adoptarea monedei euro în România. Obiectivele studiului sunt: - identificarea instrumentelor și măsurilor pe care autoritatea de concurență le poate utiliza pentru a sancționa și descuraja potențialele comportamente anticoncurențiale; - analiza experiențelor altor autorități de concurență, din state ce au adoptat moneda euro în trecut.	În momentul intrării în MCS II	Consiliul Concurenței și ANPC
A2	Monitorizarea prețurilor prin intermediul instrumentelor specifice	Conversia monedei poate genera creșterea riscurilor de coordonare a strategiilor de preț a companiilor, în vederea majorării artificiale a prețurilor și reducerii surplusului consumatorilor. Activitatea de monitorizare a prețurilor poate fi efectuată prin intermediul monitoarelor de prețuri și a altor instrumente de detectare a comportamentelor anticoncurențiale (ex: Indicele Agregat de Presiune Concurențială). Evaluarea modificării prețurilor se poate efectua	Cu 6 luni înaintea adoptării monedei euro	Consiliul Concurenței și ANPC

		pentru acele grupe de produse, unde gradul de transparență al pieței, respectiv unde instrumentele specifice de monitorizare ale Consiliului Concurenței permit acest lucru (Monitorul Prețurilor la bunurile de consum, Monitorul Prețurilor la carburanți).		
--	--	---	--	--

Capitolul 6: Schimbări legislative (D7)

Nr crt	Măsuri propuse din perspectiva adoptării euro	Motivație (viziune)	Perioada necesară pentru implementare (an, înainte de MCS II, înainte de adoptarea monedei euro	Instituții implicate/ responsabile
A. Schimbări legislative				
A1	Identificarea stadiului armonizării, deoarece în continuarea procesului de preluare și transpunere în legislația națională a reglementărilor Uniunii Europene, stadiul armonizării este o unitate de măsură, un sistem de referință pentru condiția de îndeplinit, respectiv pentru criteriul de convergență, juridică, în vederea trecerii la moneda unică.		Cu 1 an înainte de aderarea la UEM și până la finalul perioadei de tranziție leu-euro	Instituții guvernamentale
A2	Evaluarea cadrului legislativ în vigoare și stadiul pregătirii de noi proiecte legislative pentru introducerea monedei Euro.	<p>Pentru trecerea la moneda Euro, procedura stabilită la nivelul UE presupune îndeplinirea a cinci criterii nominale de convergență (mediatizate drept criteriile de la Maastricht) și un criteriu juridic care se referă la:</p> <ul style="list-style-type: none"> - compatibilizarea legislației de organizare și funcționare a Băncii Naționale a României cu cea a Băncii Centrale Europene; - punerea în acord a legislației interne cu aceea a UE, cel mai important aspect fiind cel al asigurării independenței băncii centrale (naționale); 	Cu 1 an înainte de aderarea la UEM și până la finalul perioadei de tranziție leu-euro	Banca Națională a României și instituții guvernamentale

		<p>- identificarea incompatibilităților între Legea BNR și statutul Băncii Centrale Europene (BCE), pentru a fi puse în acord, în condițiile în care BCE și băncile centrale ale statelor membre a căror monedă este euro, formează Sistemul European al Băncilor Centrale (SEBC). Modificările legislative vor trebui trecute prin Parlament (deoarece potrivit art. 61 din Constituția României, „Parlamentul este unica autoritate legiuitoare a țării; de asemenea, potrivit principiului priorității dreptului Uniunii Europene, Protocolul nr 1 privind rolul Parlamentelor Naționale în Uniunea Europeană precizează că „modul în care Parlamentele Naționale își exercită controlul asupra guvernelor lor în ceea ce privește activitățile Uniunii Europene ține de organizarea și practicile constituționale proprii fiecărui stat membru,,).</p>		
A3	Activități de advocacy cu privire la mediul concurențial în contextul procesului de aderare la Uniunea Economică și Monetară (UEM)	<p>Diseminarea de mesaje cu privire la regulile de concurență, în contextul modificărilor structurale de la nivelul economiei (adoptarea monedei Euro în România).</p> <p>Activități desfășurate de autoritatea de concurență legate de promovarea unui mediu competitiv și creșterea gradului de conștientizare a publicului în ceea ce privește beneficiile concurenței.</p>	Cu 6 luni înainte de aderarea la UEM și până la finalul perioadei de tranziție leu-euro	Consiliul Concurenței
A4	Amendarea Legii nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României	În scopul integrării juridice a Băncii Naționale a României în Eurosistem, conform Rapoartelor de Convergență ale Băncii Centrale Europene și ale Comisiei Europene din anul 2018.	Cu 6 luni înainte de aderarea la UEM și până la finalul perioadei de	Parlament

		Acțiuni necesare pentru remedierea aspectelor de neconformitate dintre Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României și Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene	tranziție leu-euro	
--	--	--	--------------------	--

Capitolul 7: Strategia de comunicare și de informare a publicului (D8)

Nr crt	Măsuri propuse din perspectiva adoptării euro	Motivație (viziune)	Perioada necesară pentru implementare (an, înainte de MCS II, înainte de adoptarea monedei euro	Instituții implicate/ responsabile
A. Strategia de comunicare și de informare a publicului				
A1	Conceperea de materiale de informare privind beneficiile și riscurile pe termen scurt și lung ale adoptării monedei euro, din punct de vedere concurențial și din perspectiva promovării intereselor consumatorilor	<p>Elaborarea de materiale cu privire la efectele benefice (ex: eliminarea costurilor de tranzacție asociate cursurilor de schimb diferite) și potențialele riscuri, generate de adoptarea euro.</p> <p>Principalul risc pentru consumatori constă în creșterea prețurilor pentru produsele de larg consum. Majorările pot avea la bază o serie de factori precum:</p> <ul style="list-style-type: none"> - armonizarea prețurilor din România cu cele din Uniunea Economică și Monetară, dată fiind transparență superioară a prețurilor pe piață (ex: sporirea activităților de arbitraj); - rotunjirea în sus a prețurilor în euro, în urma conversiei; - creșterea riscului de coluziune a agenților economici prilejuit de conversia monedei; <p>Utilizarea rezultatelor studiilor sociologice realizate de instituțiile de profil (INS, de exemplu) cu privire la percepția populației referitoare la efectele implementării euro în vederea redactării mesajelor și materialelor.</p>	Cu 6 luni înainte de aderarea la UEM și până la finalul perioadei de tranziție leu-euro	Consiliul Concurenței și instituțiile guvernamentale

A2	<p>Informarea corespunzătoare a publicului larg pentru a asigura un proces lin de trecere la noua monedă și menținerea unei percepții echilibrate asupra beneficiilor/costurilor acestui proces.</p>	<p>Până la stabilirea ratei de conversie, acțiunile vizează elemente specifice legate de:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stabilirea nivelului cursului de schimb irevocabil, monitorizarea evoluției prețurilor și afișarea duală a prețurilor/protecția consumatorului; - furnizarea informațiilor referitoare la funcționarea UEM, îndeplinirea criteriilor de convergență, modificarea contractelor, conturilor, legislației etc. <p>Vor fi oferite publicului informații detaliate asupra:</p> <ul style="list-style-type: none"> - progreselor realizate în pregătirea introducerii euro, informații practice privind modalitatea /calendarul de preschimbare/retragere din circulație a leului, design-ul monedelor și al bancnotelor euro, elementele de siguranță etc; - legislației existente sau în curs de adoptare la nivel național și comunitar cu privire la introducerea euro; - ratei și mecanismelor de conversie a prețurilor, salariilor, pensiilor, conturilor, a altor venituri și cheltuieli; - caracteristicilor bancnotelor și monedelor euro, calendarului și modalitatea de preschimbare, măsurilor privind asigurarea alimentării cu numerar a sectorului bancar & marilor comercianți, funcționării și adaptării bancomatelor, a POS-urilor, facilităților online&mobile banking. 	<p>Cu aprox. 12 luni înainte de data-țintă, €day, dacă aceasta este definită</p>	<p>Banca Națională a României</p>
A3	<p>Adaptarea mesajelor transmise de banca centrală în condițiile menținerii regimului de politică monetară de țintire directă a inflației</p>	<p>Continuarea familiarizării publicului cu principalele caracteristici ale monedei euro, elemente de siguranță, explicarea trăsăturilor</p>	<p>Etapa MCS II</p>	<p>Banca Națională a României</p>

	<p>în perioada de participare la mecanismul cursului de schimb MCS II; coexistența obiectivului privind asigurarea stabilității prețurilor cu cel explicit al stabilității cursului de schimb derivat din participarea la MCS II.</p>	<p>numerarului euro (aceleași bancnote în toate țările, monede cu o particularitate națională); Furnizarea unor informații preliminare cu privire la modalitatea de stabilire a ratei de conversie și diferențele față de paritatea centrală aplicabilă în perioada MCS II (rolul de ghidaj al acesteia din urmă), mecanismele de urmărire a evoluției prețurilor în perioada pre și post introducerea euro; Atenuarea percepției referitoare la faptul că introducerea euro va genera creșterea prețurilor (de menționat că deja unele prețuri sunt aliniate la nivel european în facturile de energie, telefon etc., desigur că vor fi și creșteri de prețuri, însă fenomenul poate fi doar temporar).</p>		
A4	<p>Fixarea mesajelor din etapele anterioare dar și a faptului că România este membră a zonei euro, precum și continuarea furnizării informațiilor practice referitoare la calendarul procesului, caracteristicile bancnotelor și elementele de siguranță, conversia conturilor și schimbul valutar, retragerea din circulație a numerarului în LEU.</p>	<p>Principala provocare o constituie gestionarea unei eventuale diminuări a percepției pozitive despre introducerea monedei euro în funcție de context (evoluțiile economice, sociale, politice etc.).</p>	<p>În primele șase luni de la data introducerii euro</p>	<p>Banca Națională a României</p>

COMPONENȚA GRUPURILOR DE LUCRU

din cadrul Comisiei Naționale de adoptare a monedei euro

Grupul pentru finanțe publice, problematica monetară și stabilitate financiară	
Aura Gabriela Socol	Prof. Univ. Dr. Academia de Studii Economice, București
Daniel Dăianu	Membru al Academiei Române
Valentin Lazea	Economist Șef al Băncii Naționale a României
Dan Armeanu	Prof. Univ. Dr. Academia de Studii Economice, București
Florian Neagu	Director Adjunct, Banca Națională a României
Andrei Tănase	Economist principal, Banca Națională a României
Răzvan Radu	Sef serviciu, Banca Națională a României
Ioana Gavril	Expert principal, Ministerul Finanțelor Publice
Daniela Plăvicheanu	Director General, Comisia Națională de Strategie și Prognoză
Marian Neagu	Director General, Comisia Națională de Strategie și Prognoză
Raluca Duican	Academia de Studii Economice, București
George Ștefan	Asist. univ. Academia de Studii Economice, București
Clara Volintiru	Conf. univ.dr., Academia de Studii Economice, București
Vlad Nerău	Asist. univ. Academia de Studii Economice, București
Ciprian Necula	Prof. univ.dr. Academia de Studii Economice, București

Radu Ciobanu	Lect. univ. dr. Academia de Studii Economice, București
Iulian Panait	Șef serviciu, Autoritatea de Supraveghere Financiară
Tudor Doman	Analist financiar, Autoritatea de Supraveghere Financiară
Roberta Stanef Puica	Conferențiar univ. dr., Academia de Studii Economice
Grupul privind reforma și modernizarea pieței muncii, a educației și sănătății	
Luminița Chivu	Director general, Institutul National de Cercetari Economice "Costin C. Kirițescu"
Sorin Cace	Director adjunct, Institutul de Cercetări pentru Calitatea Vieții
Lavinia Bălțeanu	Director DCIPME, Institutul Național de Statistică
Ruxandra Moldoveanu	Director adjunct DCIPME, Institutul Național de Statistică
Georgiana Camelia Cretan	Conferențiar univ. dr., Academia de Studii Economice
Ramona Dieaconescu Țarțavulea	Conferențiar univ. dr., Academia de Studii Economice
Tania Grigore	Director DPOCMP, Ministerul Muncii și Justiției Sociale
Liana Ramona Moștenescu-Vasilii	Director general, DGAERI, Ministerul Muncii și Justiției Sociale
Minoiu Valentin	Comisar-șef de poliție, Ministerul Afacerilor Interne
Liviu Prodan	Expert superior, Ministerul Finanțelor Publice
Aurelia Drăgan	Consilier superior, Comisia Națională de Strategie și Prognoză
Florin Roșu	Șef serviciu, Ministerul pentru Mediul de Afaceri, Comerț și Antreprenoriat
Beatrice Guțu	Consilier superior, Ministerul pentru Mediul de Afaceri, Comerț și Antreprenoriat

Cristian Laudoniu	Consilier superior, Ministerul pentru Mediul de Afaceri, Comerț și Antreprenoriat
Camelia Popescu	Manager public DGDR- A.M PNDR, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
Dragoș Ionel Cosma	Inspector, DGISSSEP, Ministerul Educației Naționale
Florin Gheorghe Mărginean	Șef serviciu, Ministerul Educației Naționale
Grupul responsabil cu aspectele legislative	
Adrian Dumitrescu	Expert principal, Banca Națională a României
Gheorghe Hurduzeu	Prof.univ.dr, Academia de Studii Economice, București
Nely Militaru	Conf. univ.dr, Academia de Studii Economice, București
Berbece Bogdan Cristian	Comisia Națională de Strategie și Prognoză
Grupul responsabil cu informarea publică și protecția consumatorilor	
Mirela Roman	Consultant strategie, Banca Națională a României
Dorina Antohi	Banca Națională a României
Bogdan Moinescu	Banca Națională a României
Ionuț Bușega	Consiliul Concurenței
Iuliana Cismaș	Șef serviciu, Comisia Națională de Strategie și Prognoză
Dana Ioana Țapu	Director, Comisia Națională de Strategie și Prognoză
Mihaela Lazea	Autoritatea pentru Protecția Consumatorului
Dumitra Groza	Autoritatea pentru Protecția Consumatorului

PROPUNERI PENTRU STRATEGIA PRIVIND INFORMAREA PUBLICĂ ȘI PROTECȚIA CONSUMATORILOR

A. PREAMBUL

Activitățile de informare/comunicare ce vor fi incluse în Planul Național privind adoptarea monedei euro vizează atât aspecte practice ale procesului, cât și consolidarea percepției favorabile și a încrederii în moneda unică europeană. În acest sens, obiectivul acestor activități este asigurarea unei informări adecvate a publicului larg, în general, și a unor categorii de public țintă, în particular, în legătură cu schimbările care se vor produce înainte și după adoptarea euro.

Experiența statelor care au adoptat euro în ultimii ani atestă faptul că transmiterea unor informații relevante, la momentul potrivit și într-o formă adecvată, adaptată fiecărei categorii de public este esențială pentru o mai bună înțelegere a procesului de convergență și asigurarea unui proces lin de adoptare a euro. Schimbarea monedei naționale a oricărui stat reprezintă un eveniment deosebit care impune eforturi substanțiale la nivel național, dar și individual. În acest context, trebuie luate în considerare următoarele principii de bază pentru activitățile de informare/comunicare:

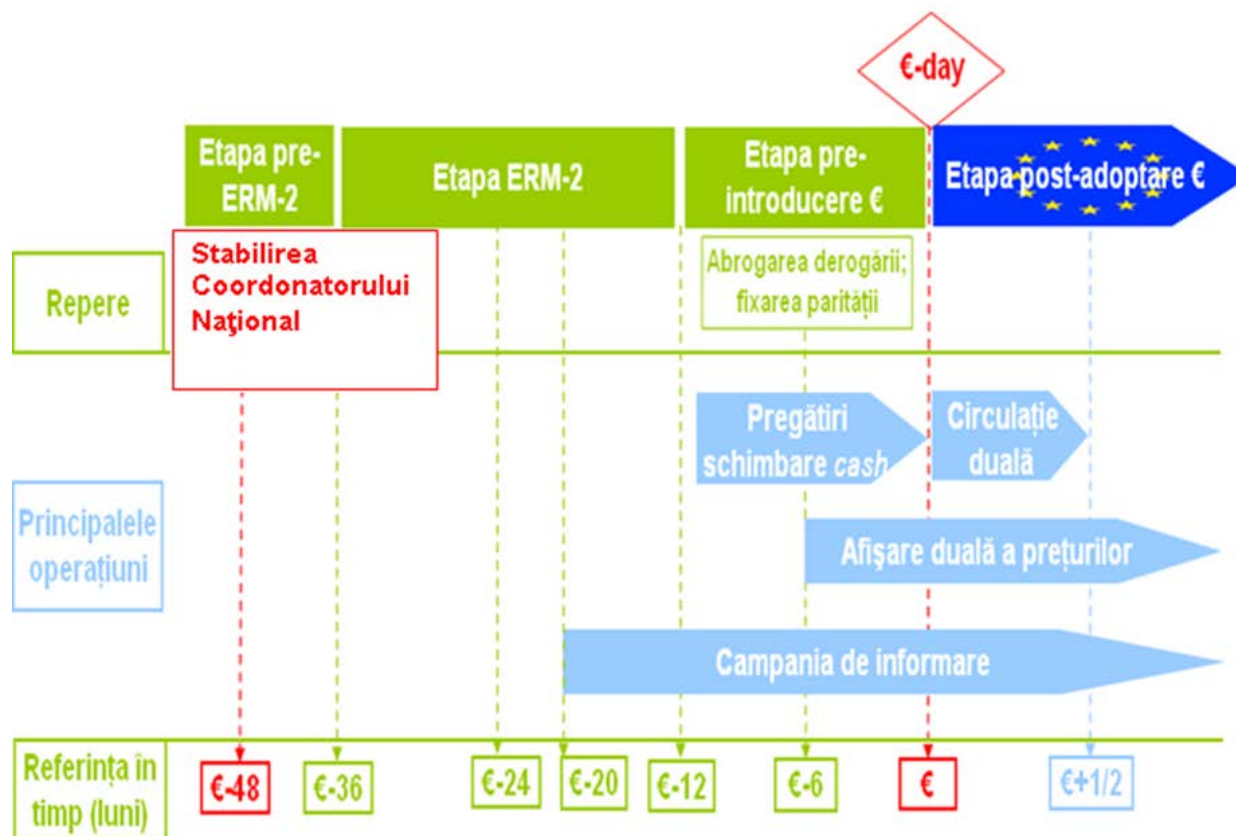
- claritatea, consistența și adaptabilitatea mesajelor;
- o frecvență optimă de transmitere a mesajelor;
- descentralizarea și subsidiaritatea;
- stabilirea priorităților în concordanță cu calendarul de adoptare a deciziilor privind aderarea la zona euro;
- aplicarea celor mai bune practici aferente fiecărei instituții implicate în acest proces și clarificarea modalităților de transmitere a mesajelor specifice;
- implicarea structurilor publice și private în cadrul parteneriatelor;
- evaluarea constantă a impactului comunicării/mesajelor.

Potrivit experienței statelor care au adoptat deja euro, grupul de lucru pentru informare/comunicare răspunde de planificarea și realizarea activităților de informare/comunicare privind introducerea euro în concordanță cu obiectivele și reperele stabilite în Planul Național de adoptare a euro. De remarcat faptul că în practica statelor menționate anterior, acest grup este unul distinct de cel privind protecția consumatorului dar inter-relaționează permanent cu toate celelalte structuri, iar pentru implementarea responsabilităților sale, poate înființa subdiviziuni de lucru - de ex: website-ul dedicat introducerii euro, sondaje etc. Grupul se implică în elaborarea și definitivarea Strategiei de informare/comunicare și, ulterior, va elabora planul de implementare a campaniei de informare/comunicare atunci când se constată că evoluțiile principalilor indicatori macroeconomici indică îndeplinirea sustenabilă a criteriilor de convergență și posibilitatea evaluării pozitive/favorabile în cadrul rapoartelor de convergență ale CE/BCE. Toate aceste documente trebuie să țină cont de recomandările CE/BCE și de experiența statelor care au adoptat euro.

În ceea ce privește strategia de informare/comunicare (realizată/actualizată de regulă cu minim 30 de luni înainte de data-țintă, €-day) și planul acțiunilor aferente campaniei propriu-zise de informare (realizat de regulă cu aprox. 20 de luni înainte de data-țintă), aceste documente se elaborează în baza prevederilor Planului Național de adoptare a euro, după definitivarea acestuia.

Cu toate acestea, în perioada premergătoare elaborării strategiei, activitățile de informare/comunicare referitoare la criteriile de convergență/moneda unică europeană sunt la fel de importante pentru îndeplinirea obiectivului de a asigura o informare adecvată a publicului larg, în condițiile în care, din momentul aderării la EU, românii s-au evidențiat cu cel mai înalt grad de favorabilitate în ceea ce privește percepția asupra adoptării monedei unice europene (potrivit evaluărilor Eurobarometru 2007-2018).

Repere ale procesului de adoptare a euro și calendarul asociat

NOTĂ: Repere definite pornind de la ipoteza în care durata participării la MCS II este de doar 2 ani, minimul prevăzut de cerințele UE, fără a lua în calcul și cele mai noi exigențe privind aderarea la zona euro.

B. Structurarea activității de informare/comunicare pentru adoptarea euro:

I. Etapa premergătoare intrării în mecanismul de curs de schimb MCS II

DEBUT: Imediat după stabilirea Coordonatorului Național (min 48 luni înainte de data-țintă, €-day, dacă aceasta este definită)

Obiectiv: informarea și educarea publicului larg și a mediului de afaceri, bancar, instituțional despre aspecte esențiale privind etapele, cerințele, angajamentele, impactul și provocările procesului de convergență și de adoptare a euro

Teme principale:

- Planul Național de Adoptare a Euro (conținut/rol/responsabilități)
- Noua dată-țintă (€-day), dacă este cazul, cum s-a fundamentat aceasta;
- Care sunt pașii procedurali necesari pentru intrarea în MCS II, ce înseamnă MCS II, cât poate să dureze și de ce este necesară o asemenea etapă;
- Schimbările legislative/economice necesare îndeplinirii noilor exigențe privind adoptarea euro și impactul asupra cetățenilor, inclusiv măsurile de atenuare a unor potențiale efecte negative la nivel sectorial.

Activități:

- Pregătirea modului și canalelor de expunere publică a documentelor ce vor rezulta din activitatea Comisiei Naționale de fundamentare a Planului Național de adoptare a monedei euro (ex. seturi de Q&A care să explice de ce este necesar acest demers/document, ce presupune și ce înseamnă obținerea unui consens politic intern asupra acestui document, consultări informale cu reprezentanții CE) – aspect important pentru a minimiza potențialele distorsionări cu impact negativ asupra percepției întregului proces de adoptare a euro de către publicul larg.
- Realizarea unor sesiuni de pregătire cu jurnaliștii specializați pe problematica europeană, economico-financiară și europeană pentru a prezenta cele mai importante elemente ale Planului Național de adoptare a euro.

- Rezervarea cât mai devreme a numelui/domeniului internet pentru website- ul (bilingv RO/EN) care va fi creat la nivel național. Menționăm că, în urma consultării efectuate, a rezultat faptul că domeniul www.euro.ro este deja cumpărat, dar este în continuare liber cel cu o denumire asemănătoare: www.ro- euro.ro sau www.euro.gov.ro. În acest context, este importantă luarea, cât mai repede, a unei decizii privind autoritatea responsabilă cu realizarea și administrarea website-ului oficial dedicat procesului de adoptare a euro (ex. în Estonia a fost MAE; în Slovacia, în cadrul guvernului, Ministrul Plenipotențiar pentru implementarea Planului de Adoptare a euro).
- Demararea din timp a cooperării cu reprezentanții CE (BCE în cazul BNR), în vederea elaborării reperelor strategiei/campaniei de informare privind adoptarea euro, inclusiv accesarea asistenței tehnice oferită de UE;
- Realizarea unor sondaje de opinie periodice care, alături de Eurobarometrul CE, să fie utilizate pentru identificarea audiențelor-țintăvulnerabile și calibrarea mesajelor ce vor fi formulate în diversele etape ale procesului de adoptare a euro;
- Acțiuni de informare și educare a publicului pentru familiarizarea cu procesul de adoptare a monedei unice și caracteristicile acestuia (seminarii, simpozioane, conferințe, evenimente, expoziții, programe educaționale, materiale print/video/online, discursuri ale reprezentanților autorităților cu responsabilități în acest proces);
- Crearea/Actualizarea pe website-urile/portalurile social media (FB/YouTube, LinkedIn etc.) ale instituțiilor cu responsabilități în derularea procesului de adoptare euro, a unor secțiuni dedicate informațiilor relevante despre structurile europene precum și despre stadiul/procesul de adoptare a euro.
- Realizarea unei rețele de comunicatori despre euro formată din reprezentanți ai instituțiilor implicate în acest proces dar și din comunitatea academică, universitară, europarlamentari, formatori de opinie care vor putea disemina mesaje/explicații pe tot parcursul implementării Planului Național de adoptare a monedei euro și al campaniei de informare.

Mesaje:

- adoptarea euro este un angajament asumat ce deriva din aderarea României la Uniunea Europeană;
- obținerea consensului politic asupra conținutului și implementării Planului Național de adoptare a euro;

- importanța bunei fundamentări a unui termen-țintă pentru adoptarea euro care, împreună cu Planul pot servi drept catalizator pentru asigurarea și păstrarea unui ritm adecvat al reformelor pe toate palierele;
- reformele structurale necesare, impactul/costurile în plan economico-social și măsurile de atenuare a potențialelor efecte adverse/suținere a costurilor, ce rigori presupune participarea în MCS II și ulterior în zona euro;
- explicații preliminare privind etapa MCS II (ce este, cum funcționează, ce înseamnă paritatea centrală și cum se stabilește, care este diferența față de rata de conversie aplicabilă la momentul adoptării euro etc)
- criteriile de convergență și stadiul îndeplinirii acestora; apariția unor noi exigențe privind statele care doresc să adopte euro (ex. apartenența la Uniunea Bancară, aspecte privind independența justiției etc.)
- impactul adoptării euro asupra prețurilor, a bugetelor familiale pe baza experienței altor state care au adoptat moneda unică europeană
- date generale despre UEM, BCE, istoria UE și a monedei euro.

Provocări:

- asumarea mesajelor referitoare la calendarul/impactul adoptării euro;
- stabilirea unei noi date-țintă (€-day) pentru introducerea euro;
- îndeplinirea criteriilor de convergență în noul context european și global
- comparația cu state care nu au adoptat euro (îndeosebi PL/HU dar și BG)

Activitatea de informare/comunicare a/cu publicului privind procesul de adoptare a euro pe care BNR a desfășurat-o începând cu anul aderării la UE a constat în:

(i) organizarea periodică a unor seminarii, simpozioane, „mese rotunde”, conferințe pe teme de convergență inclusiv cu participarea unor reprezentanți ai băncilor centrale din țările care au adoptat moneda unică, precum și ai instituțiilor europene;

- (ii) mesaje publice legate de procesul de convergență în cadrul discursurilor/conferințelor susținute de conducerea executivă și de membrii CA al BNR în țară și străinătate, precum și cu prilejul acțiunilor derulate în cadrul proiectelor educaționale derulate de instituție începând cu anul 2008;
- (iii) includerea în Raportul anual al BNR, începând cu anul 2006, a unui capitol dedicat analizei procesului de convergență a economiei românești și participarea la elaborarea unor studii de specialitate privind adoptarea euro;
- (iiv) publicarea pe website al BNR a tematicilor/prezentărilor susținute în cadrul Comitetului intern de pregătire a trecerii la euro;
- (iv) găzduirea de către BNR a Expoziției EURO a BCE în perioada 10 martie-27 mai 2011;
- (ivi) distribuirea periodică, inclusiv prin intermediul rețelei sale de unități teritoriale a materialelor de informare despre moneda euro (print/video/online) primite de la CE/BCE sau a celor realizate intern.

II. ETAPA MCS II

DEBUT: Imediat ce sunt lansate procedurile pentru a fi acceptată participarea în cadrul mecanismului MCS II. În această etapă-cheie, din perspectiva activităților de comunicare, au loc: construcția strategiei de comunicare, elaborarea reperelor campaniei de informare a publicului/pregătirea acțiunilor aferente, și, spre final, lansarea campaniei (în funcție și de evaluările CE/BCE).

Obiectiv: Continuarea furnizării de informații generale pentru publicul larg în paralel cu intensificarea informării categoriilor de audiență specializate – companii, bănci, instituții – în vederea creșterii nivelului de înțelegere și conștientizare privind impactul introducerii euro asupra activității lor și, astfel, determinarea acestora de a întreprinde din timp măsurile necesare adaptării activităților la noul context.

Activități:

- elaborarea strategiei de informare/comunicare și a campaniei aferente;
- stabilirea grupurilor-țintă, multiplicatorilor de informare, a instrumentelor și canalelor de diseminare specifice;
- stabilirea bugetului general, a activităților de twinning, parteneriatelor, a elementelor de identitate vizuală (logo și slogan în colaborare cu CE/BCE), inclusiv a surselor de finanțare;
- esențial este ca Legea privind adoptarea euro să conțină o prevedere referitoare la încheierea unor parteneriate cu titlu gratuit (fără costuri), cu TVR și radioul public;
- lansarea procedurilor de achiziție publică/selectarea agenției/lor de PR/comunicare;
- organizarea unor sondaje de opinie periodice și imediat înainte de lansarea campaniei de informare/comunicare.

Mesaje:

- reiterarea și consolidarea mesajelor din etapa anterioară cu privire la stadiul îndeplinirii criteriilor/cerințe în cadrul procesului de convergență;
- prezentarea cadrului instituțional și a etapelor/termenului de adoptare a euro;
- continuarea familiarizării publicului cu principalele caracteristici ale monedei euro, elemente de siguranță, explicarea trăsăturilor numerarului euro (aceleași bancnote în toate țările, monede cu o particularitate națională);
- furnizarea unor informații preliminare cu privire la modalitatea de stabilire a ratei de conversie și diferențele față de paritatea centrală aplicabilă în perioada MCS II (rolul de ghidaj al acesteia din urmă), mecanismele de urmărire a evoluției prețurilor în perioada pre și post introducerea a euro;
- atenuarea percepției referitoare la faptul că introducerea euro va genera creșterea prețurilor (de menționat că deja unele prețuri sunt aliniate la nivel european în facturile de energie, telefon etc., desigur că vor fi și creșteri de prețuri, însă fenomenul poate fi doar temporar);

- intensificarea mesajelor din sfera protecției consumatorului și cele referitoare la impactul/costurile (inclusiv sectorial) participării în MCS II și ulterior în zona euro.

Provocări:

- adaptarea mesajelor transmise de banca centrală în condițiile menținerii regimului de politică monetară de țintire directă a inflației în perioada de participare la mecanismul cursului de schimb MCS II; coexistența obiectivului privind asigurarea stabilității prețurilor cu cel explicit al stabilității cursului de schimb derivat din participarea la MCS II;
- corelarea și completarea acțiunilor și mesajelor de comunicare ale principalelor instituții implicate în comunicarea despre euro.

III. CAMPANIA DE INFORMARE A PUBLICULUI LARG

DEBUT cu aprox. 12 luni înainte de data-țintă (€ day), numai atunci când există premise certe pentru o evaluare pozitivă în Rapoartele de convergență BCE/ CE.

Obiectiv: Informarea corespunzătoare a publicului larg pentru a asigura un proces lin de trecere la noua monedă și menținerea unei percepții echilibrate asupra beneficiilor/costurilor acestui proces.

Derulare: Până la stabilirea ratei de conversie, acțiunile vizează elemente specifice legate de stabilirea nivelului cursului de schimb irevocabil, monitorizarea evoluției prețurilor și afișarea duală a prețurilor/protecția consumatorului. În paralel se continuă furnizarea informațiilor referitoare la funcționarea UEM, îndeplinireacriteriilor de convergență, modificarea contractelor, conturilor, legislației etc. În momentul adoptării deciziilor privind rata de conversie demarează campania de facto cu o atenție specială pentru categoriile vulnerabile, cu acces dificil la informație sau nivel limitat de înțelegere. Vor fi oferite publicului informații detaliate despre progresele realizate în pregătirea introducerii euro, informații practice privind

modalitatea/calendarul de preschimbare/retragere din circulație a leului, design-ul monedelor și al bancnotelor euro, elementele de siguranță etc.

Activități:

- informarea publicului asupra legislației existente sau în curs de adoptare la nivel național și comunitar cu privire la introducerea euro;
- informarea publicului privind rata și mecanismele de conversie a prețurilor, salariilor, pensiilor, conturilor, a altor venituri și cheltuieli;
- înființarea unei linii telefonice permanente, gratuite și eventual a unui/or portaluri social media dedicate pentru oferirea de informații esențiale, în timp real, privind procesul de introducere a noii monede;
- diseminarea informațiilor privind caracteristicile bancnotelor și monedelor euro, calendarul și modalitatea de preschimbare, măsurile privind asigurarea alimentării cu numerar a sectorului bancar & marilor comercianți, funcționarea și adaptarea bancomatelor, a POS-urilor, facilităților online&mobile banking;
- organizarea unor campanii separate pentru anumite grupuri de audiențe- țintă (ex. minorități naționale, grupuri vulnerabile, casnice, pensionari etc.);
- organizarea unor campanii de tipul „NAME & SHAME” (pentru descurajarea celor care profită de introducerea euro pentru a crește prețurile) și pentru stimularea retragerii/colectării de numerar de la populație;
- implicarea activă a marilor comercianți, a operatorilor poștali, ambasadelor și consulatelor României și a comunităților locale (primării, școli, biserici, poliție, unități de frontieră etc.) în diseminarea informațiilor/mesajelor în paralel cu perfectarea și implementarea parteneriatelor cu mass media.

Mesaje:

- data introducerii euro; există o perioadă de circulație în paralel a celor două monede, euro va deveni mijloc legal de plată, leul retras treptat din circulație;

- stabilirea ratei de conversie, cum a fost aceasta stabilită și mecanismele de conversie a prețurilor, salariilor, conturilor, a altor venituri și cheltuieli;
- evidențierea/marcarea celor care profită de introducerea euro pentru a crește prețurile și eventual a sancțiunilor aplicabile (ex. Cipru)
- adaptarea mesajelor pentru grupuri specifice de audiență-țintă: turiști, gospodine și persoane vulnerabile (ex. Malta); minoritățile naționale și, în special, pentru cea a rromilor (ex. Slovacia); mesaje separate pentru nevăzători;
- modalități de schimb a bancnotelor și monedelor în această perioadă;
- măsuri de protecție a consumatorilor și familiarizarea acestora cu privire la afișarea duală a prețurilor și modul în care pot fi sancționate abuzurile.

Provocări:

- familiarizarea casierilor/publicului cu bancnote pe suport hârtie (euro) versus cele actuale pe suport polimer
- corelarea și completarea acțiunilor și mesajelor de comunicare ale instituțiilor implicate în comunicarea detaliilor tehnice despre euro;
- obținerea feedbackului pe măsură ce se derulează campania în vederea adaptării mesajelor la un eventual nou context;
- anticiparea și soluționarea aspectelor ce derivă din reacția psihologică a celor cu venituri mici și/sau a comercianților din piețele agroalimentare;
- eficiența mesajelor în cazul în care perioada coincide cu ciclurile electorale, inflexiui ale ciclurilor economice.

NOTĂ: Dacă în perioadele anterioare, instituțiile implicate în acțiunile de informare/comunicare pot transmite același tip de mesaje, în această etapă este necesară diferențierea clară a acestora: BNR se va concentra pe comunicarea elementelor tehnice (designul bancnotelor și monedelor euro, rata de conversie, calendar și modalități de schimb, alimentare cu numerar etc.), în timp ce instituțiile guvernamentale se vor axa pe transmiterea unor informații esențiale legate de impactul fiscal, contabil, salarii, IT, afișarea duală a prețurilor, monitorizarea evoluției prețurilor, protecția consumatorilor etc.

IV. Etapa post €day

DEBUT: Acoperă minimum primele șase luni de la data introducerii euro.

OBIECTIV: Fixarea mesajelor din etapele anterioare dar și a faptului că România este membră a zonei euro, precum și continuarea furnizării informațiilor practice referitoare la calendarul procesului, caracteristicile bancnotelor și elementele de siguranță, conversia conturilor și schimbul valutar, retragerea din circulație a numerarului în LEU.

Activități:

- monitorizarea implementării campaniei/legislației privind adoptarea euro
- evaluarea eficacității campaniei de informare/comunicare, inclusiv de către CE/BCE și a percepției publicului larg cu privire la euro;
- menținerea intensității campaniei de informare pe toată perioada circulației paralele a celor două monede;
- monitorizarea atentă a evoluției prețurilor și prezentarea clară a motivelor pentru eventualele creșteri, îndeosebi pentru produsele cele mai utilizate de consumatori;
- reluarea unor mesaje cheie referitoare la beneficiile pe termen mediu și lung al introducerii euro în raport cu costurile derulării acestui proces.

Principala provocare o constituie gestionarea unei eventuale diminuări a percepției pozitive despre introducerea monedei euro în funcție de context (evoluțiile economice, sociale, politice etc.).